

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PODUZEĆA „KOMUNALNO“ D.O.O. GRUDE

2022.

Broj: 01-02-09-11-4-3085-7/22

Sarajevo, kolovoz 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DANIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANCIJSKU REVIZIJU	7
IV.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	8
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	9
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	12
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE.....	13
6.1	Izrada i donošenje plana poslovanja.....	13
6.2	Izveščivanje	14
7.	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	14
7.1	RAČUN DOBITI I GUBITKA – IZVJEŠĆE O UKUPNOM REZULTATU ZA RAZDOBLJE	14
7.1.1	Prihodi	14
7.1.1.1	Prihodi iz ugovora s kupcima	15
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobici	16
7.1.2	Rashodi.....	17
7.1.2.1	Poslovni rashodi	17
7.1.2.2	Troškovi sirovina i materijala	17
7.1.2.3	Troškovi energije i goriva	18
7.1.2.4	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja.....	18
7.1.2.5	Amortizacija.....	20
7.1.2.6	Troškovi primljenih usluga	20
7.1.2.7	Ostali poslovni rashodi i troškovi.....	20
7.1.2.8	Ostali rashodi i gubici	20
7.1.3	Financijski rezultat.....	20
7.2	BILANCA STANJA – IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA.....	21
7.2.1	Dugoročna imovina.....	21
7.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	21
7.2.1.2	Imovina s pravom korištenja	23
7.2.1.3	Nematerijalna imovina	23
7.2.1.4	Ostala imovina i potraživanja	23
7.2.2	Kratkoročna imovina.....	24
7.2.2.1	Zalihe.....	24
7.2.2.2	Potraživanja od kupaca	24
7.2.2.3	Novac i novčani ekvivalenti.....	25
7.2.3	Kapital.....	26
7.2.4	Obveze.....	26
7.2.4.1	Dugoročne obveze	26
7.2.4.2	Kratkoročne obveze	27
7.3	IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA	28
7.4	IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU	28
7.5	BILJEŠKE UZ FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	28
8.	JAVNE NABAVE	29
9.	OSTALI NALAZI	31
9.1	Sudski sporovi	31
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	31
V.	PRIVICI	32
1.	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	32
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	32

I. IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA

Izvješće nezavisnog revizora daje se na temelju provedene financijske revizije, koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i reviziju usuglašenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Javnog poduzeća „Komunalno“ d.o.o. Grude (u daljnjem tekstu: Društvo)**, koja obuhvaćaju: Bilancu stanja – Izvješće o financijskom položaju na dan 31. 12. 2022. godine, Račun dobiti i gubitka – Izvješće o ukupnom rezultatu za razdoblje od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine, Izvješće o gotovinskim tijekovima – Izvješće o tijekovima gotovine na dan 31. 12. 2022. godine, Izvješće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na dan 31. 12. 2022. godine, te Bilješke uz financijska izvješća.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, financijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, financijski položaj Društva na 31. 12. 2022. godine, financijsku uspješnost, novčane tijekove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je na datum bilance vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadiivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 1.490.471 KM, odnosno da su sredstva precijenjena, što je imalo utjecaja na iskazani financijski rezultat (točka 7.2.1.1 Izvješća);
2. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 734.917 KM, za koja ne postoji izvjesnost naplate, Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka na datum bilance sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i financijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos (točka 7.2.2.2 Izvješća).

Reviziju financijskih izvješća obavili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi financijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi financijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Nezavisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

---

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri razine objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva (i onih koji su zaduženi za upravljanje) za financijska izvješća

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili pogreške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

U sastavljanju financijskih izvješća rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvješćivanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške, kao i izdati izvješće nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, shodno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću nezavisnog revizora na povezane objave u financijskim izvješćima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvješća nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvješća tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvješću, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvješćivanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvješćivanja.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvješća **Javnog poduzeća „Komunalno“ d.o.o. Grude za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2022. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Ne možemo potvrditi iskazanu količinu zahvaćene vode, s obzirom na to da Društvo nije stavilo u funkciju mjerač zahvata vode, a drugi koji je u funkciji nije baždaren. Navedeno ima za posljedicu da se obračun posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda ne vrši sukladno Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (točke 5. i 7.2.4.2 Izvješća);**
2. **Prijem u radni odnos za tri zaposlenika izvršen je bez provođenja procedure javnog oglašavanja, što nije sukladno Zakonu o radu (točka 4. Izvješća);**
3. **Nabava vodomjera i mehanizama za vodomjere, usluge računovodstvenog servisa i uniformirane odjeće, u iznosu od najmanje 39.892 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama, a nabava rezervnih dijelova i klora u iznosu od najmanje 50.451 KM bez primjene odgovarajućeg postupka javne nabave (točka 8. Izvješća).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Odbor za reviziju nije obavljao poslove utvrđene Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statutom, a redovno je primao naknadu tijekom cijele godine. Zakonom o javnim poduzećima u FBiH propisano je da se u poduzećima koja zapošljavaju manje od 100 radnika formira odbor za reviziju i angažira nezavisni revizor koji podnosi godišnje izvješće o izvršenoj reviziji javnog poduzeća na internet-stranici javnog poduzeća, odnosno njegovog većinskog vlasnika, kako bi se osiguralo da interne kontrole budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno (točka 4. Izvješća).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva (i onih koji su zaduženi za upravljanje) za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, rukovodstvo Društva odgovorno je osigurati da aktivnosti, financijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osigurao namjensko, svrishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. **Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Društva, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 29. 8. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II. REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TOČKA
1.	Donijeti nedostajuće unutarnje akte kojima će se regulirati ključni procesi poslovanja i uskladiti akte koje je Društvo u obvezi primjenjivati sa važećom zakonskom regulativom, kako bi se uspostavio funkcionalan sustav unutarnjih kontrola.	4.
2.	Prijem u radni odnos vršiti sukladno Zakonu o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju.	4.
3.	Potrebno je da Nadzorni odbor utvrdi radnopravni status ravnatelja, odnosno njegova prava i koristi iz radnog odnosa, na način utvrđen Statutom i Pravilnikom o radu.	4.
4.	Odbor za reviziju treba izvršavati poslove iz svoje nadležnosti sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH, Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statutu Društva.	4.
5.	Trogodišnji plan poslovanja pripremiti sa svim potrebnim elementima, i dostaviti ga na usvajanje Skupštini Društva sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.	6.1
6.	Uprava Društva treba na godišnjem nivou razmotriti plan poslovanja te, u slučaju potrebe, a sukladno njegovim ciljevima, revidirati i prilagoditi ga kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže Zakon o javnim poduzećima u FBiH.	6.1
7.	Skupština treba odlučivati o raspodjeli dobiti Društva sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.	6.2
8.	Naknadu na količinu zahvaćene vode potrošačima obračunavati u iznosu od 0,01 KM/m ³ , sukladno Odluci o visini posebnih vodnih naknada i Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada.	7.1.1.1
9.	Staviti u funkciju i izvršiti baždarenje mjerača protoka na izvorištu „Grudsko vrilo“, s ciljem dobivanja točnih informacija o količinama zahvaćene vode.	7.1.1.1
10.	Zaključiti ugovore s kupcima sukladno zahtjevima MSFI-ja 15 - Prihodi od ugovora s kupcima.	7.1.1.1
11.	Potrebno je donijeti jedinstven cjenik usluga odvoza komunalnog otpada na koji saglasnost daje Gradsko vijeće, kako bi se fakturiranje usluga vršilo sukladno utvrđenom cjeniku.	7.1.1.1
12.	Evidenciju o radnom vremenu uspostaviti i voditi na način utvrđen Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.	7.1.2.4
13.	Za obavljanje sistematiziranih poslova zaposlenike angažirati sukladno Zakonu o radu, Pravilniku o radu i Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.	7.1.2.4

14.	Na datum bilance vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadiive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o računovodstvenim politikama Društva, s ciljem fer i istinitog prikazivanja u financijskim izvješćima.	7.2.1.1
15.	Za iskazana potraživanja od kupaca izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka sukladno MSFI-ju 9 - Financijski instrumenti, te otpis potraživanja vršiti na način utvrđen Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva, s ciljem realnog iskazivanja imovine i financijskog rezultata.	7.2.2.2
16.	Gotovi novac u blagajni držati u iznosu utvrđenom Odlukom ravnatelja o visini blagajničkog maksimuma, sukladno Uredbi o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.	7.2.2.3
17.	Obračun i plaćanje posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda vršiti sukladno Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada i Odlukom o visini posebnih vodnih naknada.	7.2.4.2
18.	Bilješke uz financijska izvješća sastavljati sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija financijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.5
19.	Nabavu roba, usluga i radova za potrebe Društva vršiti primjenom odgovarajućeg postupka nabavke i o tome izvješćivati Agenciju za javne nabavke, sukladno Zakonu o javnim nabavama.	8.

III. KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Konceptualni okvir za finansijsko izvješćivanje;
- Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja;
- Zakon o gospodarskim društvima;
- Zakon o javnim poduzećima u FBiH;
- Zakon o finansijskom poslovanju;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakonu o komunalnom gospodarstvu Županije Zapadnohercegovačke;
- Statut javnog poduzeća,
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude sukladno Odluci o komunalnom redu Općinskog vijeća Grude broj 01-23-335/10 od 4. 3. 2010. godine obavlja djelatnost sakupljanja, odvoza i postupanja sa skupljenim komunalnim otpadom i snabdijevanja potrošača pitkom vodom na području općine Grude.

Osnivač Društva je Općina Grude sa 100% učešćem u kapitalu. Upisani uplaćeni kapital iznosi 2.000 KM.

Statutom Društva utvrđena je njegova djelatnost i sjedište, temeljni kapital, vođenje poslovanja, prava i obaveze organa upravljanja, raspolaganje dobiti i druga pitanja u skladu sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH i Zakonom o gospodarskim društvima. Djelatnost Društva je obavljanje komunalne djelatnosti, koja predstavlja djelatnost od javnog društvenog interesa sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.

Organizacija i obavljanje poslova iz nadležnosti Društva utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta. Ustrojene su organizacijske jedinice: Uprava poduzeća, Služba općih i pravnih poslova, Služba računovodstva i naplate i Služba održavanja vodovoda i kanalizacije, čistoće, komunalne djelatnosti i usluge.

Pravilnikom u unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta nije predviđen konačan broj izvršitelja potrebnih u Društvu, s obzirom na to da je precizno sistematizirano 37 izvršitelja, a za određena radna mjesta naveden je broj izvršitelja po potrebi. Na 31. 12. 2022. godine bilo je 39 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Grudama, Republike Hrvatske 15a.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Društva za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima, u periodu od studenog 2022. do srpnja 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši financijsku reviziju Društva. Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dano je ukupno 19 preporuka.

Postupanje po pismu rukovodstvu

Tijekom obavljene prethodne revizije konstatirali smo da postoje određene slabosti sustava unutarnjih kontrola, koje mogu utjecati na financijska izvješća i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih financijskih izvješća za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvješću o financijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu rukovodstvu dano je devet preporuka, od kojih su dvije implementirane do sačinjavanja izvješća o financijskoj reviziji, jedna djelomično, a za šest preporuka nisu poduzete aktivnosti, te će se sve ponoviti u Izvješću.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, sukladno s važećom regulativom.

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sustava unutarnjih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utječe na funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sustava unutarnjih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju financijska izvješća i njihova usklađenost sa važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom koji je donijelo Općinsko vijeće Općine Grude 2014. godine, a detaljno je razrađena Pravilnikom o radu iz 2017. godine i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta iz 2017. godine. **Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta nije usklađen u dijelu sistematiziranog broja izvršitelja, s obzirom na to da nije predviđen konačan broj izvršitelja potrebnih u Društvu, jer je za određena radna mjesta naveden broj po potrebi.** Tijekom godine radni odnos je zasnovalo sedam zaposlenika na određeno: od kojih su četiri sufinancirana programom Službe za zapošljavanje, a tri Odlukom direktora (za radna mjesta: radnik na Grudskom vrilu, vozač stroja za čišćenje kanalizacije i službenik pravnih poslova) bez provođenja procedure javnog natječaja. Radni odnos je prestao za četiri zaposlenika sporazumnim prekidom ugovora o radu i istekom roka ugovora zaključenog na određeno vrijeme.

Zapošljavanje djelatnika u Društvu vrši se kontinuirano bez provođenja javnog oglašavanja. Uvidom u procedure zapošljavanja i relevantnu dokumentaciju za tri zaposlenika utvrdili smo da je zapošljavanje na određeno vrijeme vršeno na temelju odluka ravnatelja, na način da su sklapani ugovori o radu u kontinuitetu sa istim osobama na period od tri ili šest mjeseci. Sa jednim zaposlenikom je nakon isteka dva ugovora na određeno (prvi ugovor zaključen na šest, a drugi na tri mjeseca) sklopljen ugovor na neodređeno vrijeme bez provođenja procedure javnog oglašavanja.

Prijem u radni odnos za novozaposlene vršen je bez provođenja javnog oglašavanja, što nije sukladno članku 20.a) Zakona o radu, koji nalaže obvezno provođenje procedure javnog oglašavanja. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost prilikom zapošljavanja.

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sustava unutarnjih kontrola, konstatirali smo da je Društvo za dio ključnih procesa donijelo akte kojima su regulirani poslovni procesi u Društvu, a odnose se na: Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o javnim nabavkama i Pravilnik o provođenju postupka izravnog sporazuma.

Obavljenom prethodnom revizijom utvrdili smo da Društvo naplatu komunalnih usluga vrši putem transakcijskih računa, na blagajni u sjedištu Društva i putem inkasanata. Blagajničko poslovanje definisano je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju, ali njime nije bilo regulirano poslovanje i rad inkasanata, njihovo zaduženje, novac kojim raspoložu i nadzor nad njihovim radom, s obzirom na značajan iznos gotovine naplaćene putem inkasanata, kao i činjenicu da rukovanje gotovinom samo po sebi nosi veliki rizik, za što smo dali preporuku u Pismu menadžmentu od 29. 12. 2022. godine. U Društvu je donesen Pravilnik o načinu rada inkasatora 15. 12. 2022. godine, s ciljem održavanja odgovarajućeg sustava unutarnjih kontrola nad ovim procesom i provođenja odgovarajućeg nadzora nad njim. Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila (2015. godina) nije utvrđen normativ potrošnje niti je predviđen način kontrole utroška goriva. Također, u Društvu nije donesen akt vezan za organizaciju računovodstvenog informacijskog sustava kojim se određuje način prijema, formiranja, kretanja, odlaganja i čuvanja dokumentacije, kao i postupci, metode i tehnike za vođenje poslovnih knjiga i ostali postupci i metode koji su neophodni za pouzdanu i fer prezentaciju financijskih izvješća, niti je općim aktom propisalo Detaljan kontni plan koji mora biti usaglašen sa propisanim kontnim okvirom. Navedeno nije sukladno člancima 7., 9. i 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.²

Na temelju navedenog i konstatiranih nalaza u Izvješću ne možemo potvrditi da je uspostavljen adekvatan sustav unutarnjih kontrola u svim procesima poslovanja.

Preporuke:

- **donijeti nedostajuće unutarnje akte kojima će se regulirati ključni procesi poslovanja i uskladiti akte koje je Društvo u obvezi primjenjivati sa važećom zakonskom regulativom, kako bi se uspostavio funkcionalan sustav unutarnjih kontrola;**
- **prijem u radni odnos vršiti sukladno Zakonu o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju.**

Transparentnost rada

Sukladno članku 1. Zakona o dopunama Zakona o javnim poduzećima u Federaciji BiH,³ Društvo je obvezno objavljivati informacije o financijskom poslovanju na Internet-stranici kako bi ih učinilo dostupnim javnosti, za što je dana preporuka u Pismu menadžmentu od 29. 12. 2022. godine. Uvidom u Internet-stranicu utvrdili smo da je Društvo, nakon usvajanja, objavilo informacije o financijskom poslovanju propisane Zakonom, s ciljem dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.

Organi Društva

Sukladno Statutu Društva i Zakonu o javnim poduzećima u FBiH, organi Društva su: Skupština, Nadzorni odbor, Uprava i Odbor za reviziju.

Skupština Društva je najviše tijelo, čija ovlaštenja vrši član - osnivač Općinsko vijeće Općine Grude. Skupština je razmatrala godišnje izvješće o poslovanju Društva za 2021. godinu, koji uključuje financijske izvještaje sa izvještajem ovlaštenog revizora i Nadzornog odbora, donošenje odluke o razrješenju, te izboru i imenovanju članova Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor čine Nikica Tomas - predsjednik, te Sanja Marić i Viktor Vukoja - članovi, imenovani nakon provedene konkursne procedure, Odlukom Skupštine Društva od 29. 4. 2021. godine, na mandatni period od četiri godine. Tijekom 2022. godine održano je devet sjednica, na kojima se razmatralo o slijedećem: usvajanje završnog računa o poslovanju za 2021. godinu, natječajna procedura i izbor Odbora za reviziju, sumnjiva i sporna potraživanja, imenovanje ravnatelja Društva nakon provedene natječajne procedure, davanja preporuka Društvu za nabavu geofona i prienosnog ultrazvučnog mjerača protoka kako bi se preciznije locirali kvarovi i puknuća, te smanjili gubici na vodovodnoj mreži i druga tekuća pitanja.

---

² „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

³ „Sl. novine FBiH“, br. 109/12

Upravu Društva čini ravnatelj Vjekoslav Filipović, imenovan Odlukom Nadzornog odbora od 7. 1. 2022. godine nakon javnog natječaja, na mandat od četiri godine, na koju je Općinsko vijeće Općine Grude dalo saglasnost 24. 2. 2022. godine, a funkciju ravnatelja obnaša od 2014. godine.

Nije nam prezentiran ugovor o radu ravnatelja na temelju kojeg bismo mogli potvrditi na koji način je uređen njegov radnopravni status, odnosno ne možemo potvrditi koja sve prava i koristi ima. **Napominjemo da nam je prezentiran ugovor zaključen nakon imenovanja iz 2018. godine i Aneks ugovora iz 2019. godine, kojim je bio utvrđen iznos ugovorene plaće i druga prava i koristi koje proistječu iz ugovora.**

Do okončanja revizije Nadzorni odbor nije potpisao ugovor o radu sa ravnateljem Društva, što je obveza propisana Statutom i Pravilnikom o radu Društva.

Preporuka:

- **potrebno je da Nadzorni odbor utvrdi radnopravni status ravnatelja, odnosno njegova prava i koristi iz radnog odnosa, na način utvrđen Statutom i Pravilnikom o radu.**

Odbor za reviziju formiran je u Društvu sukladno članku 27. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, a čine ga: Ante Bušić – predsjednik i članice: Tonka Mikulić i Vesna Boban imenovani nakon provedenog natječaja, od Nadzornog odbora i potvrđeni Rješenjem Općinskog vijeća Općine Grude 24. 2. 2022. godine. Prethodni mandat Odbora za reviziju istekao je 19. 1. 2022. godine, a činili su ga Tonka Mikulić, Vesna Boban i Dubravko Tomić.

Odbor za reviziju nadležan je za imenovanje eksternog revizora, razmatranje godišnje studije rizika i plan revizije u kojima su prikazane pojedinosti u pogledu rizičnih područja i revizija koje će se izvršiti, te osigurati da prijavljena pitanja budu bez odgode i na odgovarajući način korigirana, osiguravanje da interne kontrole u Društvu budu adekvatne i da funkcioniraju kako je predviđeno, te da podnosi Nadzornom odboru izvještaje o svojim sastancima svakog mjeseca, te obavljati druge poslove sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu. Također, u Društvu kao subjektu od javnog interesa sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano je da Odbor za reviziju između ostalog prati postupak financijskog izvještavanja, učinkovitost sistema interne kontrole, da osigura nezavisnost i kvalitet obavljanja revizije financijskih izvješća.

Prilikom razmatranja financijskih izvješća za 2021. godinu Općinsko vijeće je 28. 4. 2022. godine usvojilo izvješća, uz napomenu kako Odbor za reviziju (prethodni saziv) treba dostaviti Općinskom vijeću izvješće o radu za 2021. godinu, što je traženo i telefonskim i elektronskim putem. Zahtijevano izvješće dostavljeno je tek uz financijska izvješća za 2022. godinu, koje je Nadzorni odbor usvojio 27. 4. 2023. godine.

Odbor za reviziju nije donio plan rada za 2022. godinu, nije razmatrao godišnje studije rizika, niti imenovao vanjskog revizora. Također, nije osigurao da unutarnje kontrole u Društvu budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno, nije podnosio Nadzornom odboru sažeta mjesečna izvješća o svojim sastancima svakog mjeseca, niti je pratio postupak financijskog izvješćivanja i učinkovitost sustava unutarnje kontrole, kako nalaže Zakon o javnim poduzećima u FBiH, Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statut Društva. Prema informaciji predsjednika Odbora za reviziju (novi saziv), Odbor nije održavao sjednice, a dostavljeno nam je izvješće Odbora za 2022. godinu od 14. 4. 2023. godine, nakon zakazane sjednice, u kojem su na dnevnom redu bila financijska izvješća i provedeni postupci javne nabave za 2022. godinu. Odboru za reviziju je isplaćivana naknada za svaki mjesec (stari i novi saziv), iako nije održana niti jedna sjednica, niti su vršene aktivnosti kako nalažu odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statut Društva.

Odbor za reviziju nije izvršavao poslove za koje je oformljen, nije razmatrao studije rizika, niti osigurao da interne kontrole budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statutom, iako je primao naknadu tijekom cijelog mandata (stari saziv), kao i novoizabrani Odbor tijekom 2022. godine.

Preporuka:

- **Odbor za reviziju treba izvršavati poslove iz svoje nadležnosti sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH, Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Statutu Društva.**

Unutarnja revizija

Društvo nema uspostavljen odjel za unutarnju reviziju, što je sukladno članku 27. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, uzimajući u obzir da je broj radnika manji od 100. Međutim, Društvo je, kao subjekt od javnog interesa, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, obvezno uspostaviti i osigurati funkcioniranje odjela unutarnje revizije i obvezno u radnom odnosu imati najmanje jednog ovlaštenog unutarnjeg revizora, sa važećom licencom.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu⁴ Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Zakon), opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, održavanje čistoće na javnim površinama, i sl. komunalne su djelatnosti od javnog interesa i obavljaju se kao javne službe. Prema Zakonu jedinice lokalne samouprave, Općina Grude osigurava organizirano obavljanje komunalnih djelatnosti preko gospodarskog društva koje osniva općina.

Odlukom Općinskog vijeća Grude, broj 01-23-335/10 od 4. 3. 2010. godine o komunalnom redu propisano je obavljanje komunalnih djelatnosti na području Općine, a naročito odredbe o održavanju čistoće i čuvanju javnih površina, skupljanju, odvozu i postupanju sa skupljenim komunalnim otpadom i javnom vodovodu. Odlukom je definirano da sakupljanje, odvoz i postupanje sa skupljenim komunalnim otpadom i snabdijevanje potrošača pitkom vodom eksploatira, održava i koristi JP „Komunalno“ d.o.o. Grude. Obveza isporučitelja usluge je osigurati trajnu i kvalitetnu opskrbu vodom, održavati uređaje i objekte u stanju funkcionalne sposobnosti, osigurati kontrolu higijenske ispravnosti vode, te osigurati javnost rada. Na osnovu Zakona, Društvo nije u obvezi da plaća koncesiju za obavljanje komunalne djelatnosti budući da ga je osnovala Općina Grude.

Visinu cijene i način plaćanja usluga određuje svojom Odlukom Društvo uz prethodnu saglasnost Općinskog vijeća Grude. Održavanje vodovodnih priključaka od glavne ulične cijevi do vodomjera vrši isporučitelj usluge na svoj teret.

Vodosnabdijevanje na području općine vrši se transportom pitke vode glavnim cjevovodom sa izvorišta „Grudskog vrila“, a Društvo snabdijeva naselja na području općine Grude: gradska zona, te okolna naselja: Sovići, Ružići, Grudsko vrilo, Tihaljina, Borajna, Pogana vlaka, Dragičina, Višnjica, Ledinac, Podledinac, Blaževići, Kongora, Dužice, Rasno, Smokinje i Drinovci. Zahvatanje vode se vrši preko pet bunara, iz kojih se zahvaćena voda putem tlačnog cjevovoda promjera 300 mm i dužine cca 300 m, doprema do vodospreme „Grudsko vrilo“ $V = 750 \text{ m}^3$.

Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar je, sukladno članku 139. stavak 1. Zakona o vodama FBiH, 10. 6. 2020. godine Društvu izdala vodnu dozvolu za zahvatanje vode sa izvorišta „Grudsko vrilo“, na period od 15 godina. Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar je 30. 12. 2022. izdala vodnu dozvolu za ispuštanje otpadnih voda iz uređaja za pročišćavanje urbanih otpadnih voda iz kanalizacijske mreže u Grudama na period od pet godina.

Društvo posjeduje dva mjerača protoka kojima mjeri zahvaćene količine vode postavljene 2018. godine od proizvođača Siemens. Odredbama člana 2 Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o količinama zahvaćene vode i dostavljanje podataka o količinama zahvaćene vode propisano je da je obveznik vođenja evidencije dužan postaviti mjerni uređaj i održavati ga u ispravnom stanju, te ga redovito umjeravati (baždariti) putem za to ovlaštenog pravnog lica. Nije nam predložen dokaz o izvršenom umjeravanju i ispravnosti mjernih uređaja, odnosno dokaz da se vršilo baždarenje, provjera tehničke ispravnosti mjerača protoka ovlaštenog pravnog lica, što je ukazano i zapisnicima Federalne uprave za inspeksijske poslove od 22. 11. 2021. i 26. 4. 2023. godine.

---

⁴ „Sl. novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 9/13

Prema evidencijama Društva, postoje gubici na mreži (cca 2,3%), odnosno razlika između količine zahvaćene i isporučene vode. Međutim, s obzirom na to da jedan mjerač zahvata nije u funkciji, a drugi koji je u funkciji nije baždaren, utvrđeni gubici mogu odstupati od stvarnih (šire pojašnjeno u točki 7.1.1.1 Izvješća).

6. PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE

6.1 Izrada i donošenje plana poslovanja

Uprava Društva bila je dužna izraditi i nadgledati realizaciju trogodišnjeg plana poslovanja i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH, nadležnom ministarstvu, odnosno općinskom organu uprave, sukladno članku 22. Zakona o javnim poduzećima u FBiH. Također, člankom 23. Statuta Društva propisano je da Skupština društva odlučuje o planu poslovanja sukladno Zakonu o javnim poduzećima. **Trogodišnji plan rada za 2022. – 2024. godinu sačinjen je u studenom 2021. godine, ali nije ga razmatrala Skupština Društva, niti je dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH, što nije sukladno Zakonu o javnim preduzećima u FBiH i Statutu.**

Trogodišnji plan rada urađen je na osnovu podataka iz prethodnih godina. U financijskom aspektu programa dan je pregled projekcije očekivanih prihoda i rashoda po vrstama.

Plan je sačinjen kao projekcija prihoda i rashoda i osvrt na rad organizacijskih službi Društva. Ne sadrži sve elemente propisane člankom 23. Zakona o javnim poduzećima (kapitalne izdatke predložene za period koji plan poslovanja obuhvata, izvor financija predloženih za kapitalne izdatke, te druge poslovne ciljeve, prijedloge za korištenje i raspodjelu dobiti za period na koji se plan odnosi i dr.). Plan mora odražavati planirane aktivnosti javnog poduzeća.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su i ostvarene u sljedećim iznosima:

Red. br.	Pozicija	Ostvareno u 2021. god.	Plan za 2022. god.	Ostvareno u 2022. god.	Indeks (5/3)x100	Indeks (5/4)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	1.993.203	1.969.000	2.194.368	110	111
II	Rashodi	1.989.150	1.924.800	2.176.953	109	113
III	Dobit prije poreza (I-II)	4.053	44.200	17.415	429	39

Društvo je iskazalo pozitivan financijski rezultat – dobit u iznosu od 17.415 KM.

Prihodi su iskazani u iznosu od 2.194.368 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 201.165 KM, a u odnosu na planirano za 225.368 KM. Razlog povećanja ukupnih prihoda u odnosu na 2021. godinu odnosi se najvećim dijelom na povećanje prihoda od pruženih usluga. Rashodi su iskazani u iznosu od 2.176.953 KM, i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 187.803 KM, a u odnosu na planirano veći za 252.153 KM. Povećanje rashoda u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom je radi povećanja troškova energije i goriva, te troškova plaća i ostalih osobnih primanja.

Tijekom obavljanja prethodne revizije konstatirali smo značajna odstupanja u odnosu na Plan za 2022. godinu, stoga je dana preporuka u Pismu menadžmentu od 29. 12. 2022. godine da Uprava Društva razmotri i izvrši potrebne izmjene plana, radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, sukladno članu 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, međutim aktivnosti na izmjenama plana za 2022. godinu nisu poduzete.

Budući da Skupština Društva (Općinsko vijeće) nije razmatrala Trogodišnji plan rada za 2022. – 2024. godinu, kako nalažu zakonski propisi i Statut Društva, Uprava je tijekom godine raspolagala sredstvima bez odobrenja nadležnog organa upravljanja.

Shodno članku 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, Uprava je dužna razmotriti i izvršiti potrebne izmjene plana, radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu. S obzirom na to da su konstatirana odstupanja između ostvarenih i planiranih iznosa i financijskog

rezultata – dobiti, bilo je potrebno izvršiti izmjene plana, za što je Društvu data preporuka i u Pismu rukovodstvu od 29. 12. 2022. godine.

Preporuke:

- *trogodišnji plan poslovanja pripremiti sa svim potrebnim elementima, i dostaviti ga na usvajanje Skupštini Društva sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva;*
- *Uprava Društva treba na godišnjem nivou razmotriti plan poslovanja te, u slučaju potrebe, a sukladno njegovim ciljevima, revidirati i prilagoditi ga kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže Zakon o javnim poduzećima u FBiH.*

6.2 Izvješćivanje

Uprava Društva izvješćuje Nadzorni odbor putem godišnjih izvješća, te Gradsko vijeće koje vrši ovlasti Skupštine najmanje jednom godišnje po izradi godišnjeg izvješća, a koje uključuje financijsko izvješće, izvješće revizora i izvješće o radu Nadzornog odbora.

Godišnje izvješće o poslovanju za 2022. godinu, koje uključuje godišnja financijska izvješća sa izvješćem Nadzornog odbora i Odbora za reviziju (za 2021. i 2022. godinu), usvojeno je na Skupštini Društva 27. 4. 2023. godine, **ali Skupština nije donijela odluku o raspodjeli dobiti za 2022. godinu, što je obveza sukladno Zakonu o javnim poduzećima i Statutom Društva.**

Preporuka:

- *Skupština treba odlučivati o raspodjeli dobiti Društva sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.*

7. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnja financijska izvješća za 2022. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku, koje je ravnatelj Društva odobrio 21. 2. 2023. godine. Nadzorni odbor je 31. 3. 2023. usvojio godišnja financijska izvješća za 2022. godinu.

Reviziju financijskih izvješća za 2022. godinu obavila je firma „Fircon“ d.o.o., ali do okončanja revizije izvješće nije dostavljeno Društvu.

7.1 RAČUN DOBITI I GUBITKA – IZVJEŠĆE O UKUPNOM REZULTATU ZA RAZDOBLJE

7.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi: KM

	od 1. 1. do 31. 12. 2022.	od 1. 1. do 31. 12. 2021.
PRIHODI	2.194.368	1.993.203
Prihodi iz ugovora s kupcima	1.889.333	1.694.901
Ostali prihodi i dobici	305.035	298.302

Računovodstvenim politikama (2022. godina) regulirane su politike vrednovanja i iskazivanja prihoda. Društvo priznaje prihode sukladno zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi, u trenutku isporuke proizvoda, opreme i obavljanja usluga kada je značajan dio rizika i koristi od vlasništva prešao na kupca, te kada je vjerojatno da će transakcija biti praćena prilivom ekonomske koristi i kad se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti po osnovu fakturiranih i od strane kupca prihvaćenih potraživanja. Prihodi Društva su prihodi od operativnih aktivnosti ostvareni od usluga (prodane vode, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, odvoza smeća) i ostalih prihoda.

7.1.1.1 Prihodi iz ugovora s kupcima

Prihodi iz ugovora s kupcima iskazani su u iznosu od 1.889.333 KM i čine ih najvećim dijelom prihodi od: isporuke vode (890.066 KM), održavanja vodomjera (288.455 KM), odvoza smeća (280.194 KM), usluga vodoinstalatera (191.785 KM) i prihodi od održavanja zelenih površina (86.936 KM).

Prihodi od prodaje usluga – isporuke vode odnose se na prihode od prodane vode domaćinstvima i pravnim licima od 890.066 KM i prihod od odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda od 31.196 KM.

Cijene navedenih usluga, na prijedlog Društva, donose se uz prethodnu saglasnost Općinskog vijeća Grude i pri svakoj promjeni cijena dužnost je pribaviti saglasnost Vijeća. Tijekom 2022. godine u primjeni je bila cijena u iznosu 1 KM/m³ za domaćinstva, a za ostale potrošače 1,70 KM/m³, koja je bila nepromijenjena od 2006. godine. Sa 31. 12. 2022. godine utvrđen je broj korisnika usluga 4.585, od čega 4.399 korisnika iz domaćinstva, a privrede 186 korisnika. Općinsko vijeće Općine Grude je u ožujku 2023. godine dalo suglasnost na povećane cijene vode (za domaćinstva 1,25 KM i privreda 2,13 KM neto cijena vode za 1 m³), koje su u primjeni od 1. 4. 2023. godine.

Odlukom o visini posebnih vodnih naknada i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada utvrđen je iznos naknade na zahvaćenu vodu 0,01 KM/m³. Uvidom u dokumentaciju uvjerali smo se da na računima koji se ispostavljaju potrošačima Društvo obračunava naknadu na količinu zahvaćene vode u visini od 0,05 KM/m³, umjesto 0,01 KM/m³ kako nalaže Odluka o visini posebnih vodnih naknada i navedeni Pravilnik.

Preporuka:

- *naknadu na količinu zahvaćene vode potrošačima obračunavati u iznosu od 0,01 KM/m³, sukladno Odluci o visini posebnih vodnih naknada i Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada.*

Uvidom u dokumentaciju, odnosno mjesečna izvješća o količini zahvaćene vode i količini isporučene vode, kao i Izvješće o obračunatim i uplaćenim vodnim naknadama, utvrđeno je da je ukupno zahvaćena količina vode u 2022. godini 815.182 m³, dok je isporučena, odnosno fakturirana količina vode korisnicima 796.276 m³. Na osnovu navedenih informacija, revizijom je utvrđeno da postoje gubici na vodovodnoj mreži koji iznose 2,3% za 2022. godinu, što ne ukazuje na probleme na mreži poput bespravnih priključaka, kvarova i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom. Međutim, ističemo činjenicu da jedan od dva mjerača na zahvatu vode nije u funkciji, a drugi koji je u funkciji nije baždaren, a količina zahvaćene vode utvrđuje se na način da se fakturirana količina uvećava na temelju iskustva i procjene, a konkretno u 2022. godini uvećana je za 2,3%.

S obzirom na to da mjerači protoka nisu u funkciji, niti baždareni, i da se količina zahvaćene vode utvrđuje na bazi fakturirane vode, korigirane za iznos procjene odgovornih lica, utvrđeni gubici mogu odstupati od stvarnih gubitaka na mreži. Utvrđeni gubici bi se preciznije utvrdili da su mjerači zahvata vode u funkciji i da su baždareni. Imajući u vidu navedeno, ne možemo procijeniti financijske efekte gubitaka na vodovodnoj mreži (točka 7.2.4.2 Izvješća).

Preporuka:

- *staviti u funkciju i izvršiti baždarenje mjerača protoka na izvorištu „Grudsko vrilo“, s ciljem dobivanja točnih informacija o količinama zahvaćene vode.*

Društvo u prethodnim periodima nije zaključivalo ugovore s kupcima, što je obveza sukladno zahtjevima MSFI-ja 15 - Prihodi od ugovora s kupcima, kako bi se utvrdila međusobna prava i obveze ugovornih strana u pravnom odnosu.

Najveći kupci – pravna lica komunalnih usluga su: Općina Grude (promet 239.335 KM), JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.o.o. (34.023 KM), „Violeta“ d.o.o. (14.595 KM), „Frank“ d.o.o. (promet 13.946 KM), „Putovi“ d.o.o. (11.944 KM), i dr. Stanja kupaca potvrđena su Izvodima otvorenih stavki na 31. 12. 2022. godine.

Preporuka:

- ***zaključiti ugovore s kupcima sukladno zahtjevima MSFI-ja 15 - Prihodi od ugovora s kupcima.***

Prihodi od takse za priključak na vodovodnu mrežu iskazani su u iznosu od 49.759 KM, a regulirani su Cjenikom takse za priključke na vodovod i kanalizaciju, na koji je suglasnost dalo Općinsko vijeće. Cijene za domaćinstva na priključak $\varnothing \frac{1}{2}$ je 122,70 KM, a na priključak $\varnothing \frac{3}{4}$ je 275,90 KM, a kreću se u rasponu do 7.850 KM ($\varnothing 100$). Mjesečna naknada za domaćinstva iznosi od 2 KM do 65 KM ovisno od vrste priključka. Taksa za priključak na vodovodnu mrežu za gospodarstvo na priključak $\varnothing \frac{1}{2}$ je 245,40 KM, a na priključak $\varnothing \frac{3}{4}$ je 551,80 KM, a kreće se do 15.700 KM (za $\varnothing 100$), sa utvrđenom mjesečnom naknadom u rasponu od 4 KM do 130 KM. Cijena usluga odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda je za domaćinstva $\varnothing 50$ iznosi 39,28 KM/m³, pa do 1.559 KM ($\varnothing 315$), a za ostale potrošače od 98,18 KM/m³ do 3.896 KM (cijene su iskazane bez PDV-a). Uvidom u dokumentaciju odabranu uzorkom nisu utvrđene nepravilnosti.

Prihod od održavanja vodomjera iskazan je u iznosu od 288.455 KM, a odnosi se na prihod ostvaren od taksi za održavanje vodomjera koji se fakturira mjesečno potrošačima, prema utvrđenom Cjeniku.

Prihod od vodoinstalaterskih usluga iskazan je u iznosu od 191.785 KM, a odnosi se na izvršene radove po zahtjevu na vodovodnoj mreži (izmještanje vodovodne mreže, izvođenje radova na mreži, saniranje kvarova i sl.), sukladno radnim nalogima, troškovniku i Cjenovniku usluga.

Prihod od odvoza smeća iskazan je u iznosu od 280.184 KM, a određen je Odlukom o komunalnom redu Općinskog vijeća i Odlukom o visini naknade za odvoz komunalnog otpada koju je donijelo Općinsko vijeće 30. 6. 2009. godine. Odlukom je utvrđena visina naknade: za domaćinstva u iznosu 5 KM po članu (dva člana 10 KM, tri i više članova 15 KM), i za gospodarstvo u rasponu od 10 KM do 80 KM (ovisno od zapremine kontejnera). Ukupan broj korisnika usluga odvoza otpada tijekom 2022. godine bilo je 1.567, od čega 1.320 domaćinstava i 247 privrede i obrta. Prikupljanje i odvoženje komunalnog otpada vrši se specijalnim vozilima prema ustaljenom rasporedu.

Uvidom u ispostavljene fakture utvrdili smo da one sadrže usluge koje nisu obuhvaćene važećim Cjenovnikom, i nismo mogli potvrditi kako je formirana cijena za određene korisnike usluga. Navodimo primjer, odvoz otpada u velikom kontejneru po cijeni od 120 KM.

Nismo mogli utvrditi određene cijene iskazane na fakturama, niti način na koji su formirane cijene za pojedine kupce.

Preporuka:

- ***potrebno je donijeti jedinstven cjenik usluga odvoza komunalnog otpada na koji saglasnost daje Gradsko vijeće, kako bi se fakturiranje usluga vršilo sukladno utvrđenom cjeniku.***

Prihod od održavanja javnih zelenih površina iskazan je u iznosu od 86.936 KM, a utvrđen je Odlukom o komunalnom redu Općinskog vijeća Grude. Javne zelene površine održavaju se sukladno Programu održavanja i čišćenja javnoprometnih i zelenih površina za 2022. godinu, troškovniku održavanja i čišćenja i ispostavljenih mjesečnih situacija Općini Grude o izvršenoj usluzi. Nadzor nad realizacijom ovih usluga vrši općinski organ. Usvojenim Proračunom Općine Grude za poziciju održavanje gradske čistoće planiran je iznos od 100.000 KM za 2022. godinu.

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iskazani su u iznosu od 303.850 KM i čine ih najvećim dijelom: prihodi od subvencija i poticaja (256.128 KM), prihodi od Službe za zapošljavanje (17.655 KM) i prihodi po osnovu otpisanih ostalih obveza i ostali prihodi (30.067 KM).

Prihodi od subvencija i poticaja u iznosu 256.128 KM predstavljaju sistemski prihod prenesen sa odgođenog prihoda, u visini iskazanog iznosa amortizacije za imovinu nabavljenu doznačenim sredstvima, što je šire objašnjeno u točki 7.2.4.1 Izvješća.

Prihodi od Službe za zapošljavanje u iznosu od 17.655 KM, odnose se na sufinanciranje četiri zaposlena sukladno Ugovoru o sufinanciranju zapošljavanja – prema programu Služba u suradnji sa poslodavcima sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke. Trajanje sufinanciranja odnosi se na razdoblje od 12 i šest mjeseci (u mjesečnim iznosima 440 KM i 495 KM).

Prihodi po osnovu otpisanih ostalih obveza i ostali prihodi najvećim dijelom odnose se na prihode od otpisa obveza za ostale poreze i druge dadžbine u iznosu od 26.758 KM, a predstavljaju razliku po ispostavljenim fakturama u iznosu od 0,04 KM/m³ na količinu zahvaćene vode (na fakturama ispostavljena naknada u visini od 0,05 KM/m³, umjesto 0,01 KM/m³ koja je propisana Odlukom o visini posebnih vodnih naknada i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada), što je šire pojašnjeno u točki 7.1.1.1 Izvješća.

7.1.2 Rashodi

Struktura ostvarenih rashoda iskazana u financijskim izvješćima je sljedeća:

	KM	
	1. 1. – 31. 12. 2022.	1. 1. – 31. 12. 2021.
RASHODI	2.176.953	1.989.150
Poslovni rashodi	2.124.137	1.936.591
Troškovi sirovina i materijala	109.441	150.509
Troškovi energije i goriva	526.786	421.861
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.029.571	889.444
Amortizacija	265.870	203.916
Troškovi primljenih usluga	126.051	197.968
Ostali poslovni rashodi i troškovi	66.418	72.893
Ostali rashodi i gubici	52.816	52.559

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 2.124.137 KM, i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 187.546 KM, a u direktnoj su vezi sa ostvarenim prihodom po osnovu obavljanja redovne djelatnosti.

7.1.2.2 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 109.441 KM, a odnose se na utrošene rezervne dijelove (70.891 KM), sirovine i materijal (32.842 KM) i otpis sitnog inventara (5.708 KM).

Utrošeni rezervni dijelovi u iznosu od 70.891 KM odnose se na održavanje vodovodne mreže (32.062 KM), dijelove ugrađene za nova priključenja na vodovodnu mrežu koji se naplaćuju od korisnika (4.627 KM), te rezervne dijelove za transportna sredstva (34.203 KM). **Utrošeni rezervni dijelovi za transportna sredstva iskazani su u iznosu od 34.203 KM, a odnose se na ugrađene rezervne dijelove koji su nabavljeni od dobavljača izabranog konkurentskim zahtjevom za održavanje vozila. Uzorkom obuhvaćenim fakturama utvrdili smo da su rezervni dijelovi i usluge održavanja vozila nabavljani i od dobavljača koji nije izabran procedurom sukladno Zakonu o javnim nabavama. Uvidom u karticu dobavljača utvrdili smo da je sa dobavljačem „Kočnica“ d.o.o. Posušje realizovan promet tijekom godine u iznosu od 46.541 KM, a zaključen samo jedan direktni sporazum na iznos od 3.346 KM. Također, Društvo je tijekom godine nabavilo uniformiranu odjeću u iznosu od 7.142 KM od dobavljača koji nije izabran procedurom sukladno Zakonu o javnim nabavama, što je šire pojašnjeno u točki 8. Izvješća.**

7.1.2.3 Troškovi energije i goriva

Troškovi energije i goriva iskazani u iznosu od 526.786 KM, a čine ih: utrošena električna energija (451.897 KM) i gorivo (74.889 KM). Utrošeno gorivo odnosi se na troškove goriva za 15 putničkih i teretnih vozila u vlasništvu Društva. Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila iz 2015. godine utvrđeno je kada zaposlenik može koristiti službeni automobil, način održavanja i čuvanja. Pregledom uzorkom obuhvaćenih putnih naloga za određena vozila utvrdili smo da se oni vode na način predviđen Pravilnikom o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila. Gorivo je nabavljano temeljem ugovora zaključenog 13. 1. 2022. godine na jednu godinu od dobavljača „Perišić“ d.o.o. Grude, izabranog nakon provedene procedure otvorenog postupka javne nabavke. Revizijom smo utvrdili da se gorivo nabavlja na način da određena putnička vozila gorivo toče na benzinskoj pumpi, dok se teretna vozila opslužuju iz rezervoara smještenog u krugu Društva u kojeg se gorivo doprema cisternom. Izvršili smo uvid u način zaduženja i razduženja goriva iz rezervoara na kojem je instaliran pištolj za gorivo i mjerač istočenog goriva iz rezervoara, za koje su uspostavljene određene evidencije. **U Društvu je 2015. godine donesen Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja službenih putničkih automobila, ali njime nije utvrđen normativ potrošnje niti je predviđen način kontrole utroška goriva, s ciljem uspostavljanja i implementiranja efikasnog sustava unutarnjih kontrola u Društvu, za što je dana preporuka u točki 4. Izvješća.**

7.1.2.4 Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.029.571 KM i čine 48% poslovnih rashoda, a odnose se na: bruto plaće zaposlenih (832.923 KM), ostale naknade zaposlenih (167.828 KM) i naknade ostalih angažiranih fizičkih lica, uključujući članove odbora (28.820 KM).

Obračun plaća i naknada utvrđen je Pravilnikom o radu i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta. Osnovna plaća proizvod je najniže neto satnice u iznosu od 2,31 KM i koeficijenta određenog radnog mjesta. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta utvrđeni su koeficijenti u rasponu od 1,40 do 5,90 na osnovu složenosti poslova radnog mjesta po službama. Pored osnovne plaće, Pravilnikom o radu utvrđena su prava na uvećanu plaću po osnovu minulog rada 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža, prekovremeni rad, noćni rad, rad na dan sedmičnog odmora i rad u dane praznika, na osnovu kojih je i vršen obračun plaća u Društvu. Izvršen je uvid u dokumentaciju koja se odnosi na podatke za obračun plaća i naknada za ožujak, rujan i prosinac 2022. godine, ugovore o radu, evidenciju radnog vremena (ših liste) i pojedinačne platne liste zaposlenika.

Najviša neto isplaćena je plaća ravnatelja u iznosu od 2.853 KM sa minulim radom, najniža u iznosu od 835 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.048 KM.

Odlukom o radnom vremenu iz 2017. godine u Društvu je utvrđen početak i završetak radnog vremena od 7,00 do 15,30 u trajanju od 8 sati, kao i dnevni odmor u trajanju od 30 minuta koji se koristi od 10,00 do 10,30 i ne računa se u radno vrijeme.

Vrijeme provedeno na radu evidentira se na ših listama koje se vode po službama, na način koji nije sukladan Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu,⁵ jer ne sadrže podatke o početku i završetku rada, kao i vremenu zastoja.

Preporuka:

- ***evidenciju o radnom vremenu uspostaviti i voditi na način utvrđen Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.***

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Troškovi ostalih naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 167.828 KM, a najvećim dijelom odnose se na:

Naknadu za topli obrok (79.319 KM) koja je tijekom godine isplaćivana u visini od 1% prosječne mjesečne plaće u FBiH, kako je utvrđeno Pravilnikom o radu.

Naknada za prevoz na posao i sa posla (27.096 KM) isplaćuje se u visini 15% od cijene litra benzina po prijeđenom kilometru od mjesta stanovanja do mjesta rada, a najviše do iznosa cijene 1,5 mjesečne karte u javnom prijevozu, kako je utvrđeno Pravilnikom o radu.

Regres za godišnji odmor (18.200 KM) isplaćen sukladno Odluci ravnatelja u iznosu od 500 KM po zaposlenom.

Jednokratna novčana naknada u iznosu od 540 KM po zaposlenom isplaćena je za 39 zaposlenika u ukupnom iznosu od 21.060 KM. Uredbom Vlade FBiH o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena (u daljem tekstu: Uredba) i dopunama Uredbe,⁶ stavom 2) član 2. utvrđeno je da će se financijska sredstva za provođenje ove Uredbe osigurati preraspodjelom sredstava između budžetskih korisnika kao i iz Tekuće rezerve Vlade FBiH na odgovarajuće razdjelne i ekonomske kodove. Društvo je jednokratnu naknadu isplatilo na osnovu Odluke ravnatelja Društva od 23. 12. 2022. godine, pozivajući se na član 19. Uredbe i Statut Društva. Za izvršenu isplatu ravnatelju nije bila potrebna suglasnost Nadzornog odbora, niti Skupštine Društva, budući da je Statutom utvrđeno da je suglasnost potrebna samo za transakcije koje se odnose na imovinu u tijeku poslovne godine u obimu od 15% do 33% knjigovodstvene vrijednosti imovine. Prema izjavi Društva za realizaciju ove Odluke nisu korištena sredstva Budžeta Federacije BiH, niti sredstva Tekuće rezerve već vlastiti prihodi Društva.

Troškovi službenih putovanja iskazani su u iznosu od 11.648 KM, od čega se iznos od 6.606 KM odnosi na naknadu isplaćenu za svrhu korištenja privatnog automobila u poslovne svrhe za inkasatore, a na osnovu dostavljene evidencije korištenja privatnog vozila za potrebe očitavanja mjernih uređaja i naplate potraživanja. Način obračuna i isplate naknade inkasatora za korištenja privatnog automobila u poslovne svrhe propisan je Pravilnikom o načinu rada inkasatora u Društvu.

Naknade troškova za slučaj smrti i teže bolesti (9.150 KM) isplaćene su na osnovu rješenja ravnatelja u visini tri prosječne plaće u FBiH za slučaj smrti i dvije za slučaj bolesti, što je sukladno Pravilniku o radu.

U uzorkom obuhvaćenim obračunatim i isplaćenim naknadama nisu utvrđene nepravilnosti.

Troškovi naknada ostalih angažiranih fizičkih lica, uključujući članove odbora iskazani u iznosu od 28.820 KM, a odnose se na troškove po osnovu ugovora o djelu (19.309 KM) i troškove naknada članovima odbora (9.511 KM).

Troškovi naknada u iznosu od 19.309 KM odnose se na troškove po osnovu zaključenih ugovora o djelu sa fizičkim licima za poslove koji su sistematizirani i u nadležnosti Društva (prijevoz kompostera i utovar komunalnog otpada od 5.400 KM, crtanje starih i novih instalacija u AutoCadu od 2.850 KM, usluge ekonomske analize prihoda i rashoda Društva od 1.500 KM, poslovi održavanja čistoće javnih površina i drugi). **Ugovori sa izvršiteljima posla zaključivani su u kontinuitetu ili sa kraćim prekidima tijekom godine. Pojedini ugovori zaključivani su više puta sa istim osobama, odnosno za ista radna mjesta. Ovo ukazuje na to da se radi o kontinuiranim poslovima, a ne o poslovima privremenog karaktera koji traju tačno određeno vrijeme. Zakonom o obligacionim odnosima propisano je da se ugovor o djelu zaključuje za obavljanje konkretnog posla koji će trajati određeno vrijeme, kojim se vršitelj posla obvezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari, izvršenje fizičkog ili umnog rada i sl., a naručilj se obvezuje platiti mu za to naknadu. Za poslove koji su sistematizirani i zahtijevaju kontinuitet u izvršenju izvršitelje posla potrebno je angažirati sukladno Zakonu o radu, Pravilniku o radu i Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.**

---

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22

Preporuka:

- **za obavljanje sistematiziranih poslova zaposlenike angažirati sukladno Zakonu o radu, Pravilniku o radu i Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.**

Troškovi naknada članovima odbora iskazani su u iznosu od 9.511 KM, a isplaćene se sukladno Odluci Općinskog vijeća iz 2013. godine, i to za Nadzorni odbor (6.494 KM) za predsjednika 150 KM i članovima po 100 KM mjesečno, te naknada po održanoj sjednici u iznosu od 50 KM i Odbor za reviziju (3.017 KM) za predsjednika 100 KM i članove 70 KM mjesečno.

7.1.2.5 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 265.870 KM, a odnose se na ispravku vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme (190.994 KM), ostale dugoročne imovne (68.536 KM) i nematerijalne imovine (6.340 KM) za revidiranu godinu, što je šire pojašnjeno u točki 7.2.1.1 Izvješća.

7.1.2.6 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 126.051 KM, a najvećim dijelom odnose se na: usluge održavanja od 44.352 KM, usluge kooperanata u iznosu od 37.282 KM (usluge odvoza otpada koje Društvo plaća Općini Grude od 10.430 KM i usluge ostalih kooperanata u zbrinjavanju otpada u iznosu od 26.852 KM), usluge kontrole kakvoće vode (9.380 KM), troškove najma (4.200 KM), te troškovi neproizvodnih usluga 30.475 KM (računovodstvene usluge u iznosu od 13.900 KM, odvjetničke usluge u iznosu od 7.600 KM i usluge čišćenja u iznosu od 6.150 KM). **Društvo koristi eksterne računovodstvene usluge knjigovodstvenog servisa u iznosu od 13.900 na godišnjem nivou (950 KM mjesečno) od dobavljača koji nije izabran procedurom sukladno Zakonu o javnim nabavama, za što je dana preporuka u točki 8. Izvješća.**

7.1.2.7 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi iskazani u iznosu od 66.418 KM u najvećoj mjeri odnose se na troškove reprezentacije (16.304 KM), premije osiguranja (7.389 KM), troškovi registracije vozila (7.447 KM), bankarski troškovi (5.381 KM), poštanski i telekomunikacijski troškovi (16.372 KM), poreza, naknada i taksi (6.782 KM), te troškovi postupka prisilne naplate po sporazumu sa Poreznom upravom FBiH o plaćanju u obrocima radi naplate javnih prihoda (4.347 KM).

Troškovi reprezentacije iskazani su sukladno Pravilniku o reprezentaciji i poklonima i usvojenim finansijskim planom za 2022. godinu.

7.1.2.8 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 52.816 KM, a u najvećoj mjeri predstavljaju rashode od kamata u iznosu od 38.583 KM po osnovu kašnjenja u izmirenju obveza prema Elektroprivredi (11.990 KM) i kamate (9.253 KM) po sporazumu o plaćanju u obrocima radi naplate javnih prihoda na temelju Rješenja Porezne uprave FBiH o pokretanju postupka prinudne naplate od 26. 4. 2022. godine u ukupnom iznosu od 44.570 KM osnovnog duga, te rashodi kamata po ugovorima o finansijskom lizingu (12.361 KM) i rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca (9.637 KM) na osnovu odluka Nadzornog odbora, nakon iskorištenih zakonom predviđenih mogućnosti naplate potraživanja.

7.1.3 Finansijski rezultat

Društvo je u finansijskim izvješćima za 2022. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat, neto dobit u iznosu od 17.415 KM, dok je prethodne godine iskazana dobit u iznosu od 4.053 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, s obzirom na to da Društvo:

- nije izvršilo procjenu umanjenja vrijednosti stalnih sredstava sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, što za posljedice može imati da je nadoknadi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva precijenjena, a što je imalo utjecaja na iskazani finansijski rezultat (točka 7.2.1.1 Izvješća);
- nije izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja koja su u kašnjenju preko 365 dana u iznosu od 734.917 KM na teret rashoda, niti je izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedice može imati da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (točka 7.2.2.2 Izvješća).

7.2 BILANCA STANJA – IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA

7.2.1 Dugoročna imovina

Struktura dugoročne imovine Društva na datum bilance iskazana je u tabeli: KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
DUGOROČNA IMOVINA	1.985.739	1.546.117
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.559.178	1.539.869
Imovina s pravom korištenja	378.739	0
Nematerijalna imovina	5.707	6.248
Ostala imovina i potraživanja	42.115	0

7.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 1.559.178 KM. Struktura i promjene na ovoj imovini daju se u tabeli:

Opis	Zemljišta	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati, pog. i kanc. namještaj	Transport. Sredstva	Materijal. sredstva u pripremi	Ostala materijalna sredstva	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nabavna vrijednost								
na 1. 1. 2022.	25.043	3.214.539	516.465	77.415	741.737			4.575.197
Dir.povećanja		204.363	8.668				0	213.031
Pren.sa prip.								0
Otuđ.rashod.			(33.961)		(5.900)			(39.861)
na 31. 12. 2022.	25.043	3.418.902	491.171	77.415	735.837	0	0	4.748.367
Amortizacija								
na 1. 1. 2022.		1.801.855	468.179	77.415	687.879			3.035.328
Amortizacija		151.619	26.101		13.274			190.994
Otuđ.rashodov			(33.961)		(3.171)			(37.132)
na 31. 12. 2022.	25.043	1.953.474	460.319	77.415	697.982	0	0	3.189.189
Neto knjigovodstvena vrijednost								
na 1. 1. 2022.	25.043	1.412.684	48.285	0	53.858	0	0	1.539.869
na 31. 12. 2022.	25.043	1.465.428	30.852	0	37.855	0	0	1.559.178

Nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se i iskazuju po trošku nabavke, umanjene za akumuliranu amortizaciju.

Građevinsko zemljište iskazano je u iznosu od 25.043 KM, a odnosi se na zemljište na kojem Društvo ima izgrađene bazene i prepumpne stanice. Za iskazano građevinsko zemljište Društvo posjeduje ZK izvatke kojima dokazuje vlasništvo.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 1.465.428 KM. Povećanje na ovoj poziciji iskazano je u iznosu od 204.363 KM, a odnosi se na izgradnju vodovodnih priključaka sa ulaganjima u vodovodnu mrežu na području Općine Grude. Odlukom o komunalnom redu Općinskog vijeća Općine Grude od 4. 3. 2010. godine utvrđeno je da se uređajima vodovoda, između ostalih, smatra i vodovodna mreža s priključenjima. Članom 42. navedene Odluke utvrđeno je da priključak postaje osnovno sredstvo isporučitelja usluge koji o njemu vodi brigu. Tokom obavljanja prethodne revizije utvrdili smo da Društvo ulaganja u vodovodnu mrežu (nabavka vodovodnih satova za sekundarnu vodovodnu mrežu kao i svi troškovi povezani sa dovođenjem sredstva u stanje upotrebe) knjigovodstveno evidentira na kontima klase 5 – troškovi, što nije sukladno Odluci o komunalnom redu, niti sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, na šta smo ukazali Pismom menadžmentu, nakon čega su u Društvo analizirana izvršena ulaganja u vodovodnu mrežu, te knjigovodstveno priznata imovina u skladu sa Odlukom o komunalnom redu i MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Građevinske radove za Društvo izvodila je „Mina“ d.o.o. Grude po ugovorima zaključenim nakon provedenih postupaka nabave sukladno Zakonu o javnim nabavama (ugovori iz 2021. i 2022. godine). Smanjenje građevinskih objekata izvršeno je za iznos obračunate amortizacije od 151.619 KM.

Postrojenja, oprema i namještaj iskazani su u iznosu od 30.852 KM. Vrijednost ove imovine povećana je u 2022. godini za 8.668 KM, a odnosi se na nabavu uredske opreme u iznosu od 3.596 KM (video nadzor i jedan laptop) i ostale opreme u iznosu od 5.072 KM (boce za klor). Nabave su izvršene od dobavljača izabranih direktnim postupcima nabave. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je za obračunatu amortizaciju (26.101 KM), te na temelju Odluke Ravnatelja o usvajanju otpisa rashodovane, zastarjele i dotrajale opreme koja je u cijelosti otpisana (nabavne vrijednosti 33.961 KM i ispravke vrijednosti 33.961 KM).

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 37.855 KM, a čine ih pet radnih strojeva, osam teretnih i dva putnička vozila. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je za iznos obračunate amortizacije (13.274 KM), te prodano transportno sredstvo (Ford) sadašnje vrijednosti 2.729 KM (nabavne vrijednosti 5.900 KM i ispravke vrijednosti 2.171 KM). Sredstvo je prodano za 1.500 KM i pri tom iskazan gubitak od prodaje transportnih sredstava u iznosu od 1.447 KM.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom, primjenom stopa amortizacije sukladno očekivanom vijeku upotrebe stalnog sredstva, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje kao porezno dopustiv rashod. Društvo je Pravilnikom o računovodstvenim politikama propisalo način obračuna amortizacije. Materijalna sredstva početno se vrednuju i iskazuju po trošku nabave. Obračun amortizacije počinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Primijenjene stope amortizacije prikazane su u tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Građevinski objekti	20	5%
Postrojenja i oprema	6,6	15%
Računarska oprema	3	33,3%
Alati i namještaj	6,6	15%
Transportna sredstva	6,6	15%

Umanjenje vrijednosti sredstava nije izvršeno na datum bilance, nije vršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadle vrijednosti za takva sredstva, sukladno paragrafu 9. i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Člancima 27. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano je da su subjekti od javnog interesa obvezni, po potrebi i u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine, obveza i/ili kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvješće o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim.

Cilj procjene je utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacijsku i/ili poslovnu vrijednost pravnih lica, odnosno imovine, obveza i kapitala, a na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene i budućih novčanih primitaka i izdataka, sukladno pravilima struke. Također, sukladno MRS-u 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 51., Društvo je trebalo preispitati ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe imovine barem jednom na kraju svake financijske godine.

S obzirom na to da imovina predstavlja značajnu stavku u Bilanci stanja Društva i iziskuje značajna redovna ulaganja s ciljem održavanja korisnog vijeka upotrebe, te da Društvo nije izvršilo procjenu vrijednosti imovine kojom raspolaže, ne možemo potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 1.490.471 KM (zemljište i građevinski objekti) realna, jer se ona može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona, Standarda i Pravilnika o računovodstvenim politikama Društva.

Preporuka:

- *na datum bilance vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o računovodstvenim politikama Društva, s ciljem fer i istinitog prikazivanja u financijskim izvješćima.*

Vlasništvo nad nekretninama

Vlasništvo nad nekretninama, iskazanim u poslovnim knjigama, Društvo dokazuje ZK izvadcima zemljišnoknjižnog ureda Općinskog suda u Ljubuškom.

Hipoteke i založno pravo

Društvo je Rješenjem Porezne uprave - Kantonalni porezni ured Ljubuški stavljena zabrana otuđenja tri motorna vozila (jedno teretno i dva putnička) u svrhu osiguranja plaćanja duga u slučaju nepoštivanja zaključenog Sporazuma o plaćanju u obrocima javnih prihoda, šire pojašnjeno u točki 7.2.4.2 Izvješća.

7.2.1.2 Imovina s pravom korištenja

Imovina s pravom korištenja iskazana u iznosu od 378.739 KM, odnosi se na nabave izvršene u 2022. godini, i to: komunalnog vozila za prikupljanje selektivnog otpada Renault D18 od „Techno win“ d.o.o. Odžak u iznosu od 243.000 KM putem financijskog Raiffeisen leasinga, za koju je sufinanciranje u iznosu od 30.000 KM osigurano od Općine Grude i radnog stroja rovokopač-utovarivač Mecalac TLB990 u iznosu od 200.000 KM od „Lager“ d.o.o. Posušje putem financijskog leasinga Sparkasse leasing d.o.o. Sarajevo. Navedeni radni strojevi nabavljeni su od dobavljača izabranih otvorenim postupkom nabave. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je za iznos obračunate amortizacije od 68.536 KM.

7.2.1.3 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina iskazana u iznosu od 5.707 KM, odnosi se na nabavljeni programski modul za obradu dugovanja (5.800 KM) od dobavljača „Erodal“ d.o.o. Čapljina izabranog direktnim postupkom javne nabave.

7.2.1.4 Ostala imovina i potraživanja

Ostala imovina i potraživanja iskazana u iznosu od 42.115 KM odnosi se na dugoročno razgraničene kamate po ugovorima sa Raiffeisen i Sparkasse leasingom za nabavljene radne strojeve.

7.2.2 Kratkoročna imovina

Na datum bilance, u financijskim izvješćima iskazana je sljedeća kratkoročna imovina: KM

	31.12.2022.	31.12.2021.
KRATKOROČNA IMOVINA	560.518	420.289
Zalihe	131.739	132.060
Potraživanja od kupaca	1.631.659	1.524.535
Novac i novčani ekvivalenti	130.356	74.482
Akontacija poreza na dobit	169	169
Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	2.970	5.222

7.2.2.1 Zalihe

Zalihe sirovina, materijala i sitnog inventara iskazane su u iznosu od 131.739 KM. Pravilnikom o računovodstvenim politikama Društva propisano je da se zalihe sirovina i materijala, sitnog inventara i autoguma vrednuju po nabavnim cijenama sukladno MRS-u 2 – Zalihe. Razduživanje navedenih zaliha vrši se FIFO metodom. Za otpis sitnog inventara koristi se metoda 100%-tnog otpisa. Provedenom revizijom utvrdili smo da se početna stanja zaliha znatno ne razlikuju od stanja na kraju perioda. Ostvareni promet u tekućoj godini (ulazi i izlazi) su približno jednaki, što znači da su zalihe nabavljene u tekućoj godini uglavnom i utrošene. Društvo je donijelo politike vrednovanja i iskazivanja zaliha i Odluku, nakon obavljenog popisa imovine, kojom je konstatirano da usklađivanje vrijednosti zaliha na 31. 12. 2022. godine ne bi imalo utjecaja na promjenu vrijednosti zaliha, s obzirom na to da se na zalihama nalazi vodomaterijal koji nema rok trajanja.

7.2.2.2 Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 1.631.659 KM, od čega se na potraživanja od kupaca fizičkih lica odnosi iznos od 1.397.960 KM, a potraživanja od pravnih subjekata iznos od 233.699 KM. Pravilnikom o računovodstvenim politikama Društva utvrđeno je da se na datum bilance vrši procjena naplativosti potraživanja. **Ne možemo potvrditi da je izvršena procjena, niti da je iskazani iznos potraživanja realan, s obzirom na to da nam je prezentirana ročna struktura prema kojoj iznos potraživanja od 734.917 KM čine potraživanja koja su starija od 365 dana.** Potraživanja od kupaca na početku razdoblja iznosila su 1.524.536 KM, promet u godini je dugovni 2.296.727 KM, a potražni 2.189.603 KM, što ukazuje da je naplata iskazanih potraživanja tijekom godine sukladno utvrđenoj politici naplate. Prema navodima odgovornih u Društvu iskazani iznos potraživanja u najvećem dijelu datira iz ranijeg razdoblja, a određena čak i iz 2013. godine, za koje Društvo nije pravovremeno poduzelo zakonom predviđene mogućnosti naplate. Također, Društvo nije na datum bilance izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka od nenaplaćenih potraživanja sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, koji uvodi koncept očekivanih kreditnih gubitaka zbog čega ne možemo potvrditi da je iskazani iznos potraživanja realan i naplativ. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i financijski rezultat precijenjeni za iznos najmanje od 734.917 KM, utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja. Temeljem saglasnosti Nadzornog odbora, Društvo je tijekom godine iskazalo rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja od kupaca u iznosu od 9.634 KM. Knjigovodstveno evidentiranje otpisa potraživanja vrši se direktno na teret rashoda uz odobrenje konta kupaca, bez prijenosa na sumnjiva i sporna potraživanja, što nije sukladno Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva.⁷

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 81/21

Pravilnikom o računovodstvenim politikama Društvo nije propisalo otpis potraživanja na način utvrđen Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva, niti je izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, koji uvodi koncept očekivanih kreditnih gubitaka. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i financijski rezultat precijenjeni za iznos najmanje od 734.917 KM, utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Preporuka:

- *za iskazana potraživanja od kupaca izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka sukladno MSFI-ju 9 - Financijski instrumenti, te otpis potraživanja vršiti na način utvrđen Pravilnikom o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva, s ciljem realnog iskazivanja imovine i financijskog rezultata.*

7.2.2.3 Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti odnose se na sredstva koja Društvo posjeduje na transakcijskim računima banaka i u blagajni Društva, a na datum bilanca iskazana su kao u tabeli: KM

	31.12.2022.	31.12.2021.
Novac i novčani ekvivalenti	130.356	74.482
Transakcijski račun – domaća valuta	121.475	71529
Blagajne - domaća valuta	8.881	2.953

Novac i novčani ekvivalenti odnose se najvećim dijelom na sredstva koja Društvo posjeduje na transakcijskim računima banaka (121.475 KM) i u blagajni Društva (8.881 KM), što je iznos iznad Odlukom utvrđenog blagajničkog maksimuma u Društvu (blagajnički maksimum iznosi 500 KM). Za obavljanje unutaršnjeg platnog prometa Društvo ima otvorena tri transakcijska računa, od kojih je za glavni određen račun kod UniCredit banke. Osoba ovlaštena za raspolaganje sredstvima na računima je ravnatelj Društva.

U Društvu postoji jedna blagajna. Blagajničko poslovanje evidentira se preko naloga za naplatu, naloga za isplatu i dnevnika blagajničkog poslovanja. U blagajni se evidentiraju: naplate računa za usluge svojih osnovnih djelatnosti, novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu i manji računi.

Naplata komunalnih usluga u Društvu vrši se putem transakcijskih računa, na blagajni u sjedištu Društva i putem inkasanata. Blagajničko poslovanje definirano je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju i Pravilnikom o načinu rada inkasatora. Tijekom godine gotovina naplaćene putem inkasanata iznosila je 1.193.429 KM (za vodu 1.012.220 KM, za čistoću 181.209 KM). U uzorku obuhvaćenom dokumentacijom nisu utvrđene nepravilnosti.

Na 31. 12. 2022. godine Društvo je u blagajni imalo gotov novac u iznosu od 8.881 KM, dok je Odlukom ravnatelja o visini blagajničkog maksimuma utvrđen iznos od 500 KM. Navedeno nije sukladno članku 7. Uredbe o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem, koji propisuje da poslovni subjekti mogu u blagajni držati gotov novac do iznosa utvrđenog blagajničkim maksimumom, kao i da se visina blagajničkog maksimuma utvrđuje odlukom organa, sukladno općim aktom na osnovu prosječnih dnevnih isplata iz blagajne u prethodnom mjesecu, kao i drugih uvjeta koji su od utjecaja za potrebu držanja gotovog novca u blagajni.

Preporuka:

- *gotovi novac u blagajni držati u iznosu utvrđenom Odlukom ravnatelja o visini blagajničkog maksimuma, sukladno Uredbi o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem.*

7.2.3 Kapital

Na datum bilance iskazan je kapital sa sljedećom strukturom: KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
KAPITAL	948.444	931.029
Osnovni kapital	2.000	2.000
Neraspoređena dobit prethodnih perioda	929.029	924.976
Dobit tekućeg perioda	17.415	4.053

Osnovni kapital u finansijskim izvještajima Društva iskazan je u iznosu od 2.000 KM i istovjetan je kapitalu iskazanom u sudskom registru i Statutu Društva i u 100% - om je vlasništvu Općine Grude. Posljednji aktualni Izvod iz sudskog registra je od 23. 6. 2021. godine.

Neraspoređena dobit prethodnih perioda iskazana je u ukupnom iznosu od 929.029 KM.

Neraspoređena dobit izvještajne godine iskazana je u iznosu od 17.415 KM i odnosi se na ostvarenu dobit za 2022. godinu. Do okončanja revizije Skupština nije razmatrala Odluku o raspodjeli dobiti za 2022. godinu.

7.2.4 Obveze

U finansijskim izvješćima na datum bilance iskazane su obveze u ukupnom iznosu od 2.934.188 KM. KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
OBVEZE	2.934.188	2.351.556
Dugoročne obveze	1.527.871	1.273.096
Finansijske obveze po amortiziranom trošku	250.702	-
Odgođeni prihod	1.277.169	1.273.096
Kratkoročne obveze	1.406.317	1.078.460
Finansijske obveze po amortiziranom trošku	838.492	522.133
Ostale obveze, uključujući i razgraničenja	567.825	556.327

7.2.4.1 Dugoročne obveze

Financijske obveze po amortiziranom trošku

Financijske obveze po amortiziranom trošku iskazane su u iznosu od 250.702 KM, a odnose se na dugoročne obveze po kreditima Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo (116.320 KM) i Sparkasse leasing (134.382 KM). Ugovor sa Raiffeisen Leasing d.o.o. potpisan je 17. 1. 2022. godine u iznosu od 182.250 KM, na period od 60 mjeseci i kamatno stopom od 4,50%, a predmet leasinga je specijalno vozilo Renault D Wide sa nadogradnjom za sakupljanje i odvoz otpada. Ugovor sa Sparkasse leasing d.o.o. potpisan je 18. 5. 2022. godine, u iznosu od 190.000 KM (97.146 EUR), na period od 60 mjeseci i kamatnom stopom od 4,50%, a premet leasinga je kombinirka Mecalac TLB990. Izvršen je uvid u Izvode otvorenih stavki kojim su potvrđena iskazana stanja obveza po kreditima.

Odgođeni prihodi

Odgođeni prihodi iskazani su u iznosu od 1.277.169 KM, a odnose se na unaprijed naplaćena sredstva koja Društvo na sistemskoj osnovi priznaje u korist prihoda svake godine, kako nalaže MRS 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanja državne pomoći i Računovodstvene politike Društva. Iskazana sredstva odnose se na doznačena sredstva za: rekonstrukciju primarnog vodoopskrbnog sustava od Općine Grude (stanje 917.544 KM); poslovni prostor od Općine Grude (122.535 KM); nabavu motornog vozila za prijevoz komunalnog otpada od Eko život d.o.o. Tuzla (11.520 KM), nabave crpke za vodu za vodocrpilište Grudsko vrilo od Općine Grude (21.749 KM), unapređenje sustava prikupljanja otpada u općini Grude kroz nabavku vozila za selektivni otpad od

Fonda za zaštitu okoliša FBiH (21.655 KM), sufinanciranje troškova izgradnje komunalne infrastrukture i nabavke komunalne opreme za upravljanje otpadom - nabava vozila za prikupljanje otpada od Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša ŽZH i za sufinanciranje nabave komunalnog vozila od Općine Grude (106.165 KM), nabavku dvije pumpe na temelju ugovora sa Ministarstvom gospodarstva o sufinanciranju Projekta eksploatacije bušotine BGr-7 i BGr-8 u vodocrpilištu Grudsko vrilo (76.000 KM).

7.2.4.2 Kratkoročne obveze

Financijske obveze po amortiziranom trošku

Financijske obveze po amortiziranom trošku iskazane su u iznosu od 838.492 KM, a odnose se na obveze prema dobavljačima od 475.880 KM, po kreditima od 248.868 KM i po osnovu najmova od 113.744 KM.

Obveze prema dobavljačima u zemlji iskazane su 475.880 KM, a najznačajnije se odnose na: „Elektroprivreda HZ HB“ d.o.o. Mostar od 283.906 KM (promet 674.115 KM), „Vodoskop“ d.o.o. Tomislavgrad 41.127 KM (promet 127.438 KM), „Perišić“ d.o.o. 28.245 KM (promet 98.715 KM), „Toming“ d.o.o. Grude od 21.218 KM (promet 118.286 KM) i „Kočnica“ d.o.o. od 20.756 KM (promet 46.541 KM). **Uvidom u kartice dobavljača utvrdili smo da za pojedine nabave roba i usluga nisu izvršeni postupci javnih nabava, a kod pojedinih dobavljača s kojima je zaključen ugovor nakon provedenog postupka javne nabave uočeno je prekoračenje ugovorenog iznosa, što je detaljnije obrazloženo u točki 8. Izvješća.**

Obveze po uzetim kreditima čine: kratkoročni dio dugoročnih obveza po kreditima za Raiffeisen i Sparkasse leasing u ukupnom iznosu od 71.629 KM i obveze po osnovu šest kratkoročnih kredita uzetih u 2022. godini u ukupnom iznosu od 248.868 KM. Kratkoročne kredite čine četiri ugovora na revolving osnovi potpisana sa UniCredit bankom (ukupan iznos od 149.000 KM sa kamatnom stopom od 2,40%) i dva kratkoročna overdraft kredita na osnovu ugovora sa NLB Bankom (ukupan iznos 100.000 KM sa kamatnom stopom 2,70%).

Ostale obveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obveze, uključujući i razgraničenja iskazane su u iznosu od 567.825 KM, a u najvećoj mjeri odnose se na obveze za ostale poreze i druge dadžbine (461.500 KM), obveze za plaću sa pripadajućim porezom i doprinosima (86.743 KM), ostale obveze (43.168 KM), te obveze za PDV (18.802 KM). Iskazane obveze po osnovu plaća i naknada odnose se na prosinac 2022. godine.

Ostale obveze u iznosu od 43.168 KM, najvećim dijelom (42.115 KM) odnose se na kratkoročni dio dugoročnih obveza po financijskom leasingu.

Obaveze za ostale poreze i druge dažbine od 461.500 KM odnose se najvećim dijelom na naknade za korištenje i zaštitu voda (450.573 KM), od čega se na obveze za naknadu za zaštitu voda odnosi 149.428 KM, naknadu za korištenje voda od 52.164 KM (odnosi se na period od 2008. do 2013. godine i šest mjeseci 2021. i cijela 2022. godina) i na posebne vodne naknade (PVN) iz ranijih godina odnosi iznos od 248.981 KM (stanje do 31. 12. 2007. godine).

Društvo od 2013. godine zaključuje sporazume sa Poreznom upravom FBiH i Kantonalnim poreznim uredom Ljubuški radi naplate dužnih javnih prihoda kroz 12 mjesečnih rata. Posljednji Sporazum potpisan je 26. 5. 2023. godine, za obračunate obveze po ovom osnovu u 2022. godini. Društvo je kao garanciju za plaćanje duga u slučaju nepoštivanja Sporazuma ponudilo tri motorna vozila, koja su po procjeni sudskog vještaka procijenjena na iznos od 50.880 KM.

Korisnik objekta dužan je voditi evidenciju i dostavljati odgovarajuće podatke o količinama zahvaćene vode nadležnoj instituciji, sukladno Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada i pravovremeno i u cijelosti vršiti obračun i uplatu opće i posebne vodne naknade za korištenje voda.⁸ Na količinu zahvaćene vode obračunava se naknada od 0,01 KM/m³ zahvaćene vode, a naknada za zaštitu vode u iznosu od 0,02 KM/m³.

Revizijom smo utvrdili da Društvo vodi propisane obrasce o količini isporučene vode i obračun EBS (obrazac „IV“) i o količini zahvaćene vode (obrazac „ZV“). Međutim, na obrascu „ZV“ ne prikazuje se točna količina zahvaćene vode, budući da jedan od mjerača vode nije u funkciji, a preostali koji su u funkciji nisu baždareni, te plaćanje naknade za korištenje voda vrši proizvoljno u odnosu na fakturiranu vodu.

Navedeno nije sukladno Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada i Odlukom o visini posebnih vodnih naknada, sukladno kojima se posebna vodna naknada za korištenje vode obračunava množenjem količine zahvaćene vode u obračunskom periodu izražene u m³ sa visinom naknade određene Odlukom o visini posebne vodne naknade.

Preporuka:

- *obračun i plaćanje posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda vršiti sukladno Pravilniku o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada i Odlukom o visini posebnih vodnih naknada.*

7.3 IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o novčanim tijekovima iskazani su neto tijekovi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 56.510 KM i financijskih aktivnosti u iznosu od (636 KM), što je rezultiralo iskazivanjem pozitivnog novčanog tijeka u iznosu od 55.874 KM. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda iznosili su 74.253 KM, te je gotovina na kraju perioda iznosila 130.127 KM. Izvješće o novčanom tijeku sačinjeno je direktnom metodom sukladno Pravilniku o sadržaju i formi financijskih izvješća za gospodarska društva.⁹

7.4 IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvješću o promjenama na kapitalu za 2022. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilanci stanja i Bilanci uspjeha, što je šire pojašnjeno u točki 7.2.3 Izvješća.

7.5 BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija financijskih izvješća, bilješke sadrže dodatne informacije u odnosu na one prezentirane u izvješću o financijskom položaju, izvješću o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvješću o promjenama na kapitalu i izvješću o novčanim tijekovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentiranih u tim izvješćima i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uvjete za priznavanje u tim izvješćima.

---

⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 92/07, 46/09, 79/11 i 88/12;

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 81/21

Osim navedenog, i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja kao i član 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH sadrže zahtjeve za objavama u Bilješkama uz finansijska izvješća i da ona moraju pružiti istinit i objektivan prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnih lica. Sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH člankom 4. propisano je da su pravna lica dužna da sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objavljivanje informacija u finansijskim izvješćima vrše sukladno ovom Zakonu, MRS i MSFI.

Uprava pri sastavljanju finansijskih izvješća, nije objavila dodatne informacije, koje nisu prezentirane nigdje drugo u finansijskim izvješćima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje. U Bilješkama uz finansijska izvješća dani su statistički podaci po bilančnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), a nisu date potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvješća sukladno zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijska izvješća.

Bilješke uz finansijska izvješća nisu sastavljena sukladno zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja, kao i člana 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- ***Bilješke uz finansijska izvješća sastavljati sukladno zahtjevima MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.***

8. JAVNE NABAVE

U Društvu je donesen Pravilnik o javnim nabavkama (ožujak 2014. godine) i Pravilnik o provođenju postupka izravnog sporazuma (veljača 2015. godine). Nakon dostavljenog Pisma menadžmentu Društvo je donijelo Pravilnik o javnim nabavama usaglašen sa važećom zakonskom regulativom. Pravilnikom je uređeno planiranje i sredstva za javne nabave, način i postupak nabave roba, vršenja usluga i ustupanje radova, imenovanje komisije, sačinjavanje tenderske dokumentacije, postupak odlučivanja i sačinjavanja ugovora, te ostala pitanja vezana za postupak nabavke.

Plan javnih nabava za 2022. godinu donesen je 30. 1. 2022. godine, a izvršene su četiri izmjene i dopune tijekom godine. Planirana je nabava roba i usluga u ukupnom iznosu od 1.475.604 KM.^[1]

Tijekom godine provedeni su postupci javnih nabava u ukupnom iznosu od 1.240.754 KM, što je u odnosu na Plan realizacija od 84%, budući da je u prosincu 2022. godine pokrenut otvoreni postupak javne nabave goriva i maziva za 2023. godinu (procijenjena vrijednost 110.000 KM). **Uvidom u izvješća o provedenim postupcima javnih nabava utvrdili smo da za sve nabave Društvo nije dostavljalo Agenciji za javne nabave izvješće o provedenim postupcima i dodjeli ugovora, što je bila obveza sukladno članu 75. Zakona o javnim nabavkama, a na način i u rokovima utvrđenim od Agencije. Prijavljeni su samo provedeni otvoreni i konkurentski, dok za izravne postupke nisu dostavljeni izvještaji Agenciji.**

U tabeli je dan pregled planiranih i provedenih postupaka nabava, kao i revidirani uzorak:

Vrsta postupka	Planirane nabave		Provedeni postupci nabava		Uzorak provedenih nabava	
	broj	Iznos u KM	broj	Iznos u KM	broj	Iznos u KM
Otvoreni postupak	4	1.075.230	3	1.035.719	2	686.708
Konkurentski zahtjev	5	328.770	2	104.529	2	104.529
Direktni sporazum	11	71.604	20	100.506	11	61.242
Ukupno	20	1.475.604	25	1.240.754	16	852.479

^[1] Iznosi su sa uključenim PDV-om

Tijekom revizije izvršen je uvid u procedure izbora dobavljača i realizaciju zaključenih ugovora za dva otvorena, dva konkurentna zahtjeva za dostavu ponuda (radovi iskopa i zemljani radovi na vodovodnoj mreži u iznosu od 77.480 KM i usluge održavanja vozila od 27.049) i 11 izravnih postupaka, ukupne vrijednosti od 852.479 KM.

Od otvorenih postupaka izvršen je uvid u slijedeće nabave:

- Nabava radnog stroja rovokopač – utovarivač putem financijskog lizinga planirana je u iznosu od 224.000 KM, a pokrenuta Odlukom od 7. 1. 2022. godine. Obavijest o nabavi objavljena je na portalu javnih nabava 1. 2. 2022. godine. Rok za prijem i otvaranje ponuda bio je 24. 2. 2022. godine, a kriterij najniža cijena. U utvrđenom roku pristigla je samo jedna ponuda i to zajednička ponuda ponuđača „Lager“-a d.o.o. Posušje i Sparkasse leasing d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 223.530 KM bez PDV-a (261.360 KM sa PDV-om). Donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača 16. 3. 2022. godine, a Ugovor za isporuku rovokopača- utovarivača Mecalac zaključen 29. 3. 2022. godine putem financijskog lizinga na 60 jednakih mjesečnih rata, prema tehničkim specifikacijama predmeta javne nabave, a koja je dana u ponudi. Utvrđeni rok je minimalno 30 dana od dana zaključenja ugovora. Stroj je isporučen Društvu 19. 5. 2022. godine.

- Interventni radovi održavanja vodovodne mreže planirani su Planom nabava u iznosu od 300.000 KM, a pokrenut je postupak na osnovu Odluke ravnatelja od 6. 10. 2022. godine. Obavijest o nabavi objavljena je na portalu javnih nabava 17. 10. 2022. godine. Rok za prijem i otvaranje ponuda bio je 10. 11. 2022. godine, a kriterij najniža cijena, a rok trajanja ugovora 24 mjeseca. U utvrđenom roku pristigle su dvije ponude od „Mina“ d.o.o. Posušje i „Bago“ d.o.o. Posušje. Izvršena je e-aukcija pri čemu se postigla niža cijena od prvobitno ponuđenih. Donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača 30. 11. 2022. godine, te je sklopljen Ugovor sa „Mina“ d.o.o. Grude 28. 12. 2022. godine u vrijednosti od 297.700 KM bez PDV-a (348.309 KM sa PDV-om) po količini i cijenama iz ponude.

Uvidom u procedure provedenih postupaka nisu konstatovane nepravilnosti, te su nabave izvršene sukladno Zakonu o javnim nabavama. Međutim, iako Zakon nije propisao rok za preuzimanje tenderske dokumentacije, kod navedenih nabava utvrđen je rok za prijem i otvaranja ponuda isti dan, tj. nije bio određen datum preuzimanja tenderske dokumentacije, čime ugovorni organ nije ostavio rok od 10 dana za žalbu na sadržaj tenderske dokumentacije, a na koje ponuđač ima pravo sukladno članu 101. Zakona. Time se dovodi u rizik da se uloži žalba zadnji dan roka za preuzimanje tenderske dokumentacije, a što može dovesti do blokiranja postupka nabave.

Uvidom u kartice i zaključene ugovore sa dobavljačima utvrdili smo da se za pojedine nabave roba i usluga nisu provodili postupci sukladno Zakonu o javnim nabavama (vodomjera i mehanizama za vodomjere u iznosu od 18.850 KM, usluge računovodstvenog servisa u iznosu od 13.900 KM i uniformirana odjeća u iznosu od 7.142 KM).

Utvrdili smo da je kod određenih dobavljača realiziran promet u iznosu većem od ugovorenog, te navodimo:

- Za nabavu usluga popravki teretnog vozila proveden je izravni sporazum, na osnovu Odluke ravnatelja, procijenjene vrijednosti 3.510 KM. Zaključen je ugovor sa dobavljačem „Kočnica“ d.o.o. Posušje u vrijednosti od 3.346 KM. Uvidom u fakture i karticu dobavljača utvrdili smo da je sa ovim dobavljačem realiziran promet u iznosu od 46.541 KM za popravku vozila i nabavku rezervnih dijelova, što upućuje na to da nabava u iznosu od najmanje 43.195 KM nije izvršena sukladno Zakonu o javnim nabavama;
- Za nabavu čeličnih boca za klor zaključen je ugovor sa dobavljačem „Inter Impex“ d.o.o. Tuzla u iznosu od 5.934 KM. Uvidom u ispostavljene fakture i analitičku karticu dobavljača utvrdili smo da je sa navedenim dobavljačem tijekom godine realiziran promet od 13.190 KM, što upućuje na to da za iznos od najmanje 7.256 KM Društvo nije provelo proceduru sukladno Zakonu o javnim nabavama sa ovim dobavljačem.

Člankom 34. Zakona o javnim poduzećima u FBiH i člankom 48. Statuta propisano je da je Društvo dužno sve nabave provoditi uz strogo poštovanje Zakona o javnim nabavama. Člankom 6. Zakona o javnim nabavama naglašena je obveza i dužnost ugovornih organa da dodjeljuju ugovore o javnoj nabavi roba, usluga i radova primjenjujući postupke definirane Zakonom i podzakonskim aktima.

Društvo nije za sve provedene postupke nabave dostavljalo izvješće o provedenim postupcima i dodjeli ugovora Agenciji za javne nabave, što je bila obveza sukladno članku 75. Zakona o javnim nabavama, na način i u rokovima koje je utvrdila Agencija.

Također, Društvo je bez provedene procedure javnih nabava izvršilo nabave u iznosu najmanje od 39.892 KM (nabavu vodomjera i mehanizama za vodomjere u iznosu od 18.850 KM, usluga računovodstvenog servisa od 13.900 KM i uniformirane odjeće od 7.142 KM), a određene u iznosu od najmanje 50.451 KM je izvršila bez primjene odgovarajućeg postupka nabave (nabava rezervnih dijelova i klora), što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Preporuka:

- *nabavu roba, usluga i radova za potrebe Društva vršiti primjenom odgovarajućeg postupka nabavke i o tome izvješćivati Agenciju za javne nabavke, sukladno Zakonu o javnim nabavama.*

9. OSTALI NALAZI

9.1 Sudski sporovi

Prema podacima nadležne Službe pravnih poslova, protiv Društva nema pokrenutih sudskih sporova, niti je Društvo pokrenulo spor protiv drugih.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj financijskoj reviziji za 2022. godinu Društvo je 10. 8. 2023. godine dostavilo komentar u kojem je navedeno da prikazano stanje odgovara stanju koje je prezentirano revizijskom timu, te shodno tome Društvo nema komentar na Nacrt izvješća.

Reviziju Javnog poduzeća „Komunalno“ d.o.o. Grude obavio je revizorski tim u sastavu: Nina Šunjić – voditeljica tima, i Aida Macić – članica tima.

Voditeljica tima

Nina Šunjić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za financijsku reviziju

Belma Mušinović, s.r.

V. PRIVICI

- 1. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

Javno poduzeće KOMUNALNO d.o.o. Grude

Naziv pravnog lica

Grude, Republike Hrvatske 15a

Sjedište i adresa pravnog lica

Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3381402200200368

Broj računa

4272082070006

Identifikacioni broj za direktne poreze

272082070006

Identifikacioni broj za indirektno poreze

36.00

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

037

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA
(BILANS STANJA)**

na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	1.985.739	1.546.117
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	1.559.178	1.539.869
1.1.	Zemljište		003	25.043	25.043
1.2.	Građevinski objekti		004	1.465.428	1.412.684
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	30.851	48.285
1.4.	Transportna sredstva		006	37.856	53.857
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007		
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008		
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	378.739	
2.1.	Zemljište		010		
2.2.	Građevinski objekti		011		
2.3.	Postrojenja i oprema		012	378.739	
2.4.	Nematerijalna imovina		013		
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014		
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	5.707	6.248
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016		
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017		
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	5.707	6.248
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019		

Kontrolni broj: 107719449

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020		
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021		
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022		
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023		
9.	Goodwill		024		
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025		
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026		
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027		
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028		
11.1.	Depoziti kod banaka		029		
11.2.	Dati krediti		030		
11.3.	Obveznice		031		
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032		
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033		
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	42.115	
B.	Odgodena porezna imovina		035		
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	1.896.893	1.736.468
1.	Zalihe (038 do 042)		037	131.739	132.060
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	131.739	132.060
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039		
1.3.	Gotovi proizvodi		040		
1.4.	Roba		041		
1.5.	Dati avansi		042		
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043		
3.	Ugovorna imovina		044		
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	1.631.659	1.524.535
4.1.	Kupci - povezane strane		046		
4.2.	Kupci u zemlji		047	1.631.659	1.524.535
4.3.	Kupci u inostranstvu		048		
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049		
5.1.	Depoziti kod banaka		050		
5.2.	Dati krediti		051		
5.3.	Obveznice		052		
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053		
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054		
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056		
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	130.356	74.482
10.	Akontacije poreza na dobit		058	169	169
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	2.970	5.222
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	3.882.632	3.282.585
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061		
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	3.882.632	3.282.585
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	2.000	2.000
1.1.	Dionički kapital		102		
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103		
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104		
1.4.	Državni kapital		105	2.000	2.000
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106		
2.	Dionička premija		107		
3.	Rezerve (109+110)		108		
3.1.	Statutarne rezerve		109		
3.2.	Ostale rezerve		110		
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)		111		
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112		
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113		
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve		114		
5.	Dobit (116+117)		115	946.444	929.029
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	929.029	924.976
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	17.415	4.053
6.	Gubitak (119+120)		118		
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119		
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120		
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	948.444	931.029
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	948.444	931.029
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	1.527.871	1.273.096
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	250.702	
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmova		127	250.702	
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128		
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129		
2.	Odgođeni prihod		130	1.277.169	1.273.096
3.	Rezervisanja		131		
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132		
C.	Odgođene porezne obaveze		133		
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	1.406.317	1.078.460
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	838.492	522.133
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	475.880	322.504
1.2.	Ugovorne obaveze		137		
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138	248.868	199.629
1.4.	Obaveze po osnovu najmova		139	113.744	
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140		
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141		
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142		
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143		
4.	Odgođeni prihod		144		
5.	Rezervisanja		145		
6.	Obaveze za porez na dobit		146		
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	567.825	556.327
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	2.934.188	2.351.556
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	3.882.632	3.282.585
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150		
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	3.882.632	3.282.585

Grude, 21.02.2023.

Mjesto i datum

LEKO (LOVRE) LJUBICA

Certificirani računovođa

1186/5

Broj licence

VJEKOSLAV FILIPOVIĆ

Direktor

M.P.

Kontrolni broj: 107719449

str. 4 od 4

Javno poduzeće KOMUNALNO d.o.o. Grude

Naziv pravnog lica

Grude, Republike Hrvatske 15a

Sjedište i adresa pravnog lica

Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3381402200200368

Broj računa

4272082070006

Identifikacioni broj za direktne poreze

272082070006

Identifikacioni broj za indirektne poreze

36.00

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

037

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD
(BILANS USPJEHA)**

za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	1.889.333	1.694.901
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202		
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203		
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204		
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205		
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	1.889.333	1.694.901
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207		
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208		
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	1.889.333	1.694.901
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210		
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211		
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212		
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213		
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	305.035	298.302
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215		7.571
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216		7.571

Kontrolni broj: 1117597664

str. 1 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217		
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218		
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219		
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220		
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221		
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222		
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223		
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224		
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225		
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226		
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227		
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228		
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229		
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230		
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231		
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232		
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233		
2.4.	Neto dobiti od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234		
2.5.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235		
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236		
2.7.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237		
2.8.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238		
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239		
2.10	Ostali neto dobiti od finansijske imovine		240		
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241		
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242		
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243	831	
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244		
7.	Prihodi od dividendi		245		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	354	2
9.1.	Prihodi od kamata		248	354	2
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249		
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250		
10.	Ostali prihodi i dobiti		251	303.850	290.729
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	2.194.368	1.993.203
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	2.124.137	1.936.591
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254		
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255		
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	109.441	150.509
4.	Troškovi energije i goriva		257	526.786	421.861
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	1.029.571	889.444
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	832.923	722.691
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	167.828	155.548
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	28.820	11.205
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	265.870	203.916
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	190.994	200.916
6.2.	Investicijske nekretnine		264		
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265		
6.4.	Nematerijalna imovina		266	6.340	3.000
6.5.	Biološka imovina		267		
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268	68.536	
7.	Troškovi primljenih usluga		269	126.051	197.968
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	66.418	72.893
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	52.816	52.559
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)		272	1.447	
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273		
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274		
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi		275		
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276		
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277		
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278		
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279	1.447	
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280		

Kontrolni broj: 1117597664

str. 3 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281		
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282		
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283		
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284		
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285		
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		286		
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)		287	9.637	32.548
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku		288	9.637	32.548
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289		
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		290		
2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291		
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		292		
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		293		
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		294		
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295		
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		296		
2.10	Ostali neto gubici od finansijske imovine		297		
3.	Troškovi rezervisanja, neto		298		
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299		
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto		300		
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301		
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302		
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303		
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)		304	38.583	20.011
9.1.	Rashodi od kamata		305	38.583	20.011
9.2.	Neto negativne kursne razlike		306		
9.3.	Ostali finansijski rashodi		307		
10.	Ostali rashodi i gubici		308	3.149	
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	2.176.953	1.989.150
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	17.415	4.053
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311	0	0
I.	Porez na dobit (313+314)		312	0	0
1.	Tekući porez na dobit		313	0	0
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)		314		
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine		315		

Kontrolni broj: 1117597664

str. 4 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316		
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obaveza		317		
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obaveza		318		
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	17.415	4.053
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	0	0
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321		
M.	Dobit (319+321)		322	17.415	4.053
N.	Gubitak (320-321)		323	0	0
	IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU				
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324		
1.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325		
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326		
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327		
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328		
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		329		
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330		
2.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331		
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332		
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333		
2.3.	Aktuarski dobici/(gubici) od planova definiranih primanja		334		
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335		
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336		
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		337		
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338		
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	17.415	4.053
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340		
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341		
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	17.415	4.053
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	17.415	4.053
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		

Grude, 21.02.2023.

Mjesto i datum

LEKO (LOVRE) LJUBICA

Certificirani računovođa

1186/5

VJEKOSLAV FILIPOVIĆ

M.P.

Direktor

Kontrolni broj: 1117597664

str. 5 od 5

Javno poduzeće KOMUNALNO d.o.o. Grude

Naziv pravnog lica

Grude, Republike Hrvatske 15a

Sjedište i adresa pravnog lica

Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3381402200200368

Broj računa

4272082070006

Identifikacioni broj za direktne poreze

272082070006

Identifikacioni broj za indirektno poreze

36.00

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

037

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
(IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)**

(Direktna metoda)

na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI					
1.1.	Prilivi od kupaca		(+)	401	2.189.603	2.111.142
1.2.	Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima		(-)	402	-929.348	-824.170
1.3.	Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima, po osnovu poslovnih aktivnosti		(-)	403	-1.050.552	-1.159.593
1.4.	Odlivi po osnovu ostalih troškova, nastalih po osnovu poslovnih aktivnosti		(-)	404	-233.126	-233.782
1.5.	Odlivi po osnovu plaćanja poreza na dobit		(-)	405		-1.294
1.6.	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		(+)	406	79.933	4.147
1.7.	Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		(-)	407		
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (401 do 407)		(+) (-)	408	56.510	-103.550
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI					
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme		(-)	409		
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	410		
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina		(-)	411		
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina		(+)	412		
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine		(-)	413		
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine		(+)	414		

Kontrolni broj: 1686850526

str. 1 od 3

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine		(-)	415		
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine		(+)	416		
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji		(+)	417		
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	418		
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	419		
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(-)	420		
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)	421		
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	422		
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	423		
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		(+)	424		
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma		(+)	425		
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma		(+)	426		
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	427		
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	428		
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	429		
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	430		
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	431		
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	432		
2.25.	Primljene dividende		(+)	433		
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(+)	434		
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(-)	435		
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	436		
2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		(-)	437		
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (409 do 437)		(+) (-)	438		
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI					
3.1.	Prilivi od emisije dionica / uplaćeni vlasnički kapital		(+)	439		
3.2.	Sticanje vlastitih dionica		(-)	440		
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica		(+)	441		
3.4.	Isplaćene dividende		(-)	442		
3.5.	Prilivi od uzetih kredita		(+)	443	252.339	398.976
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita		(-)	444	-203.100	-123.147
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima		(-)	445		
3.8.	Otplata glavnice po najmovima		(-)	446	-207.551	
3.9.	Otplata kamate po najmovima		(-)	447	-12.361	
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata		(+)	448		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+) / (-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata		(-)	449		
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		(+)	450	170.037	
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(-)	451		-111.966
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (439 do 451)		(+) (-)	452	-636	163.863
4.	NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)		(+) (-)	453	55.874	60.313
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		(+) (-)	454	74.253	14.169
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		(+) (-)	455		
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)		(+) (-)	456	130.127	74.482

Grude, 21.02.2023.

Mjesto i datum

LEKO (LOVRE) LJUBICA

Certificirani računovođa

1186/5

Broj licence

VJEKOSLAV FILIPOVIĆ

M.P.

Direktor

Javno poduzeće KOMUNALNO d.o.o. Grude

Naziv pravnog lica

Grude, Republike Hrvatske 15a

Sjedište i adresa pravnog lica

Sakupljanje, pročišćavanje i snabdijevanje vodom

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3381402200200368

Broj računa

4272082070006

Identifikacioni broj za direktne poreze

272082070006

Identifikacioni broj za indirektne poreze

36.00

Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

037

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Grude

Mjesto

LEKO (LOVRE) LJUBICA

Certificirani računovoda

1186/5

Broj licence

VJEKOSLAV FILIPOVIĆ

Direktor

21.02.2023.

Datum

063/820-495

Kontakt

Kontrolni broj: 18260785

str. 1 od 2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2022. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA						Akumulirana neraspoređena dobit/ (nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)
		Dionički kapital - Vlasnički udjeli - Ostali vlasnički kapital	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 31.12.2020. godine	901	2.000						924.976	926.976		
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	902										
3. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	903										
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2020., odnosno 01.01.2021. (901+902+903)	904	2.000						924.976	926.976		
5. Dobit/(gubitak) za period	905							4.053	4.053		
6. Ostali ukupni rezultat za period	906										
7. Ukupni rezultat (905+906)	907							4.053	4.053		
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908										
9. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909										
10. Objavljene dividende	910										
11. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	911										
12. Ostale promjene	912										
13. Stanje na dan 31.12.2021. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	2.000						929.029	931.029		
14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914										
15. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	915										
16. Ponovo iskazano stanje na početku perioda 01.01.2021. godine (913+914+915)	916	2.000						929.029	931.029		
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917							17.415	17.415		
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918										
19. Ukupni rezultat (917+918)	919							17.415	17.415		
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920										
21. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921										
22. Objavljene dividende	922										
23. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	923										
24. Ostale promjene	924										
25. Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2022. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	2.000						946.444	948.444		

Kontrolni broj: 18260785

str. 2 od 2

JAVNO PODUZEĆE „KOMUNALNO“ d.o.o.
GRUDE

88340 Grude, Republike Hrvatske 15a ; Tel. / Fax: 039 662-142 ; E- mail: komunalno_grude @ tel.net.ba

Broj: K01- 492 /23
Grude, 10.08.2023. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom JP „Komunalno“ d.o.o. Grude za 2022. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima JP „Komunalno“ d.o.o. Grude u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljavanje ili objavljivanje bili su prepravljani ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.

IDENTIFIKACIJSKI BROJ: 4272082070006
PDV BROJ: 272082070006

RAIFFEISEN BANK: 1610200024510058
UNICREDIT BANK DD: 3381402200200368
ADDIKO BANK: 3060230000024548

Broj rješenja o upisu u sudski registar: 064-0-Reg-13-000381

**JAVNO PODUZEĆE „KOMUNALNO“ d.o.o.
GRUDE**

88340 Grude, Republike Hrvatske 15a ; Tel. / Fax: 039 662-142 ; E- mail: komunalno_grude @ tel.net.ba

- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
  - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
  - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv JP „Komunalno“ d.o.o. Grude i pokrenutih od strane JP „Komunalno“ d.o.o. Grude, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezervisanja za iste.
  - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama.
  - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
  - Neograničen pristup osobama u JP „Komunalno“ d.o.o. Grude za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam indentitet subjektivih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevaram i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
  - Rukovodstvo
  - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
  - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

Ravnatelj
Vjekoslav Filipović

IDENTIFIKACIJSKI BROJ: 4272082070006
PDV BROJ: 272082070006

RAIFFEISEN BANK: 1610200024510058
UNICREDIT BANK DD: 3381402200200368
ADDIKO BANK: 3060230000024548

Broj rješenja o upisu u sudski registar: 064-0-Reg-13-000381